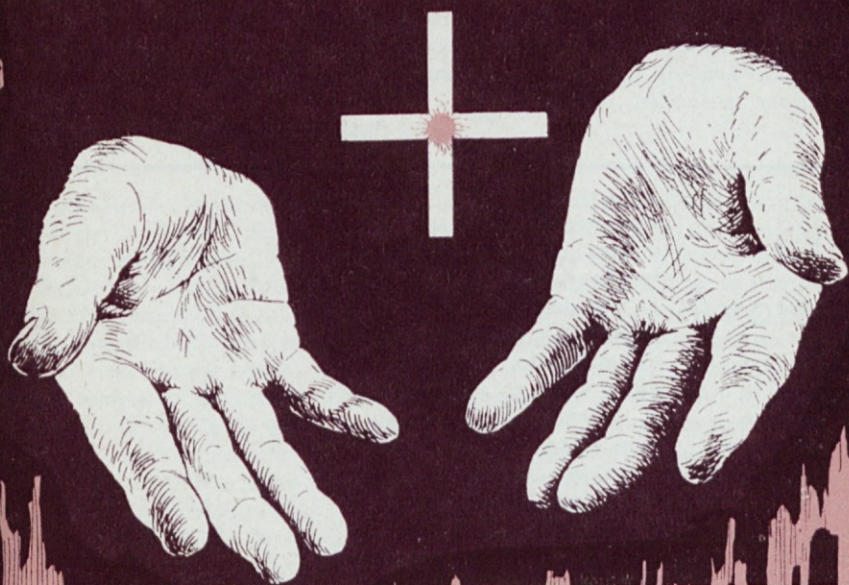

Ljudje te potrebujejo

1985

Okt.-Nov.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

ZA MRTEVE NE BODI MRTEV! 1945-1985

LA RESPUESTA CON QUE SE REALIZA EL HOMBRE: EL AMOR

El hombre que responde positivamente a Dios, asume como propio el proyecto de la sabiduría divina, y procura cumplirlo conformando libremente su obrar al llamado de los valores y a la ley del amor.

En este camino de salvación la respuesta del hombre se hace digna de Dios y de él mismo por los bienes que procura y por la sinceridad y profundidad de sus actos. La voluntad se estabiliza en el bien a través de actitudes que llamamos virtudes por las que el obrar moral se integra más en la raíz de la persona, cuyas decisiones se hacen más acertada y rápidas, más fáciles y gozosas, más firmes y libres. La virtud perfecciona a la persona misma, la define en sus rasgos, la hace crecer en unidad e identidad y la orienta a la vida bienaventurada.

Como el contenido de toda ley tiene por fin la gloria de Dios y el bien del hombre, toda actitud de respuesta es, en definitiva, amor a Dios y amor al hombre. Las virtudes humanas apuntan hacia la caridad como a su última perfección.

Conferencia Episcopal Argentina

Dva svetova

Dva svetova sta —
v tem drugem,
brezmejnem,
je vse drugače:
nepoznana drevesa,
drugi ljudje,
silne puščave in bogastva
— terra australis.
Sem moraš prinesiti dosti domovine,
spominov iz prvega sveta,
iz svojega časa.
In če hočeš tu obstati,
si moral biti tam poln hrepenenja;
spoznati si moral trenutke dejavnih,
vojnih in revolucijskih let,
ki so pustila v nas takšna
znamenja,
toliko rane in — poezijo.
In še se, kljub vsemu, počasi izgubljaš,
hočem reči:
prehajaš v novo življenje.

France Papež

„Za tisti dan in uro pa nihče ne ve“

„Ko boste brali te vrstice, bom že ves v novem življenju pri ne-doumljivem Bogu.“ Tako je pisal svojim znancem moj prijatelj dr. Meinrad Hengartner. Ta krščanski laik v najboljšem pomenu besede in družinski oče je bil ustanovitelj in dolgoletni direktor švicarske cerkvene ustanove Fastenopfer, ki je v zadnjih 20 letih na izreden način ovrednotila postni čas in s tem dosegla veliko duhovno poglobitev in zbrala močno denarno pomoč za misijone, za tretji svet in za cerkveno dejavnost doma. Dr. Hengartner je bil tudi v Ljubljani na obisku in je dal marsikako pobudo in pomoč za pastoralno poživitev postnega časa v Sloveniji. Svoje postovilno pismo je napisal 12. septembra 1984 v bolnišnici, ko je vedel, da je neozdravljivo bolan za kostno jetiko. Umril je 24. septembra 1984 v starosti 59 let. Vedel je, da je blizu zadnja ura.

Gospodovo besedo o koncu sveta, da nihče ne ve ne dneva ne ure, večkrat razumemo tudi o človekovi zadnji uri. Za večino ljudi velja, da ne vedo za to uro, in nanjo tudi malo mislijo. V neozdravljivi bolezni in ob očitnem pešanju moči v visoki starosti pa je mogoče nekoliko natančneje vedeti za dan in uro, čeprav jo bolnikom radi prikrivamo. Najbrž je vedno manj ljudi, ki bi tako zavestno in pripravljeno sprejemali svojo zadnjo uro, kakor je to izraženo v omenjenem pismu. In kako človek doživi svoj zadnji trenutek in svo-

je srečanje z živim Bogom, ostane skrivnost, ki jo vsak človek vzame s seboj v večnost.

Na praznik Vseh svetnikov in na dan vernih duš ter ves mesec november se bomo posebej spominjali naših rajnih. Molitev za rajne, maše in dobra dela zanje, da bi bili čimprej deležni večne sreče pri Bogu, je tista posebnost, ki nas verne kristjane razlikuje od drugih ljudi, ki skrbijo samo za krašenje grobov in za spomenike ter za ohranitev čimbolj živega spomina na svoje drage rajne. Škoda, da tudi verni ljudje včasih vse preveč pozabljajo, kaj po nauku božjega razodetja res koristi in pomaga umrlim in kaj je le tolažba živim.

Priporočam vam iz srca molitev za srečno zadnjo uro in molitev za umirajoče. Med našim ljudstvom je lepa navada, da pri skupni molitvi dodajo še očenaš za srečno zadnjo uro in za umirajoče. Ker pa toliko lepih verskih navad izginja in jih ljudje vedno bolj opuščajo in pozabljajo, moramo nanje vedno znova opozarjati, jih poživljati, utemeljevati in priporočati.

Če se v zadnji uri odloča človekova usoda za vso večnost, nima nobena ura tako velikega pomena in od nobene ni toliko odvisno kakor od nje. Ker nihče ne ve, kdaj in v kakšnem stanju ga bo zadnja ura doletela, smo vsi toliko bolj odvisni od božjega usmiljenja. Po izrecnem nauku Cerkve je že za vztrajanje v prejeti pravičnosti potrebna posebna božja pomoč. Koliko bolj je ta posebna božja pomoč potrebna za zadnjo uro! Nič čudno torej, da nas Cerkev uči moliti k Mariji, naj prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri.

V sodobni teologiji nekateri zastopajo mnenje, da je človeku v njegovi zadnji uri še enkrat dana posebna možnost in milost odločitve za Boga, tudi če se prej za to ni veliko zmenil. Kakor kolj že, od zadnje ure je odvisna večnost, življenje pri Bogu ali ločitev od njega. Če za kaj, potem je treba moliti za srečno zadnjo uro in za umirajoče. Ker je danes toliko ljudi, ki jih doleti nenadoma smrt ali pa umirajo nepripravljeni, osamljeni in zapuščeni vsaj od ljudi, je molitev zanje toliko bolj naša krščanska dolžnost in posebno duhovno delo usmiljenja. Prosim vas, da ljudi večkrat na to opomnite in da skupaj z njimi molite za srečno zadnjo uro in za umirajoče.

Alojzij Šuštar

Ljubljanski nadškof

Michelangelo, Poslednja sodba, Sikstinska kapela v Vatikanu (detalj)

Rožni venec

O, prelepa preprostost vere, kakšne velike darove nam podarjaš s svojimi beraškimi rokami in koliko zahtevaš od našega visokega razuma v zameno zanje! Ti bi menda hotela, da bi vse zaželeno zaklade sveta prodali za posvaljkano vrvco, ki so na njej nanizane lesene jagode in ki ni vredna prgišča orehov...

Da, vse to zahtevaš! Vsem zakladom sveta se moramo odreči, bleščéči razum moramo zapreti v železne skrinje ter ga z deveterimi ključi zakleniti — in tedaj nam bo podeljeno vse bogastvo siromaščine. Nenehno nam morajo bitj roke združene v školjko prosečega prgišča, do poslednje poti jih mora vezati vrvca, ki so na njej nanizane jagode... Zakaj vsaka izmed teh jagod kipi v soku milosti. Ta sok je opojen kakor staro vino in sam Bog hoče, da utonemo v njem...

O prelepa preprostost vere, veliko si nam podelila s tem starim družinskim molkom, ki visj na porjavelem žeblju na steni omare. Nanj so navezani najlepši spomini mojega življenja.

Črne kroglice so nanizane na močni pleteni vrvci. Tudi križ na vozlišču je lesen, le obroček, ki je nanj pritrjen, je iz kosti. O, ta križ! Ves je že obrabljen od prijemov in poljubov; komaj še

razločim Kristusovo telo na njem. Pri križu se začjenja in konča naša molitev. To je svetinja brez zlate skrinjice, skrita le v žlahtno páti-no stoletnih molitev. Mož ali žena, ki ga je prvi posvetil s svojo molitvijo, že zdavnaj počiva v Bogu, toda rožni venec nas še druží z njim. Kakor plezalci smo, ki so v gorski steni navezani na rešilno vrv in to vrv drži sama Matj božja v rokah. Vemo, da ne bomo padli, dokler se je bomo oklepali. Dragocenejša je od materinega poročnega prstana in uhanov, dragocenejša od sladkodišečega rdečega albuma v omarici...

Ne, brez molka bi ne bilo našega doma, kakor bi ne bilo družine brez očeta in matere.

To je prav tisti rožni venec, ki si ga otroci iz roda v rod obešajo okoli vratu in poljubljajo križec. Ko sem bil še tako majhen, da sem komaj segel na mizo, sem se z njim igral. Prerezal sem vrvco, rastresel kroglice po tleh ter jih kotalil po izbi. Potem sva jih s staro teto iskala pod mizo, pod omaro, pod posteljo, vsepovsod — in vsako sem moral poljubiti... To je tisti rožni venec, ki nam je polzel med prsti ob posteljah umirajočih ter spremljal njih duše pred božjo sodbo...

O, ve, lepe, obrabljene jagode! Očenaševs so velike kakor orehi, zdravamarije kakor češnje. Kadar zdrkne drugo na drugo, je slišati kot bi z velike višine kanila kapljica vode na skalo. Tako okorno so izrezljane iz lesa, niti povsem

Devica rodila!“ Med vsemi rožnovenskimi skrivnostmi mi je ta najljubša! Ob njej vedno zagledam Devico Marijo, kj kleči ob jasliah, kjer leži sveto Dete, in angele, ki pojo glorio nad pastirskimi poljanami. Vselej mi je žal, kadar je je konec. — Sveti večer je nekaj tako lepega — in brez rožnega venca vendar ni svetega večera! Očetov glas je tedaj pritajen, lahko se tresoč, in vsak sveti večer ima oče solze v očeh, da se lesketajo lučke v njih. Morda bom jaz nekoč prav tako jokal, če mi bo Bog podaril to milost! Kadar si hočem zamisliti očeta najlepšega, ga vidim, kako kleče in s solzami v očeh moli rožni venec pred jaslificami.

In večeri v postu:

okrogle niso; podobne so molitvam izmučenih ljudi. Nihče razen Boga ne ve, koliko zdravamarij je že zdrselo po teh jagodah v nebeški ribnik. Čez sto let so že stare, dvesto let morda, in vsakokrat, ko udari pri molitvi druga ob drugo, potrka na rajske duri: „Tik — poslušaj, dobri Bog, usmili se nas... Saj si se za nas učlovečil, za nas trpel, nam v pričevanje od mrtvih vstal...“

Vsaka jagoda je zaznamovana v nebeških urbarjih kot zrno, vrženo v zorano njivo, kj obrodi stoteren sad.

Spomin božičnih večerov:

Duh kadila in kaplje blagoslovljene vode, svetloba svečk pred jaslificami in napev božične pesmi. Tako lepo je moliti: „ki si Ga

Sonce zaide že navsezgodaj. Med dež se meša še sneg, kajti pomlad prihaja počasi. Čas Kristusovega trpljenja! Tedaj se blešči na sleherni jagodi rožnega venca kapljica Gospodove krvi, ki jo je na Oljski gori potil, ki jo je pod udarci bičev prelil, ki mu jo je trnova krona iztisnila, ki mu je na bridki križevi poti tekla iz ranjenih nog in ki se mu je iz rane v ljubečem srcu ulila po poslednjem kriku...

Bog je za nas umrl!

Toda takoj nato:

Glas velikonočnih zvonov; vesela procesija skozi prvo pomlad — in preden sedemo k žegnu, zazveni iz očetovih ust kakor zmagoslavna hvalnica: „Ki je od mrtvih vstal...“

Vsi smo združeni na kolenih pred Bogom: oče in mati in bratje in Bog je sredi med nami — v zaupanju govorim, ne v predrznosti! — Včasih najmanjši zajoka in mati ga vzame v naročje ter ga na lahko zaziblje.

Vem, če bomo s to ogrlico milosti okrašeni stopili na dan plačila pred groznega Boga — nam bo sodba lahka in radostna kakor velikonočna hvalnica.

Postelja je pregrnjena z rožnatim pregrinjalom. Zavesa ob oknu se napihuje v vetru. Večer prihaja.

Koliko ljudi bo zdaj pokleknilo ob priviti svetilki okoli domače mize in koliko ust bo polglasno

odgovarjalo molitvi očetov... In vse vesolje bo zvenelo z njimi, kajti Bog ima na svojem rožnem vencu nanizane same nebeške zvezde in planeti so namesto očenašev in gibljejo, gibljejo se, pokorni volji ustvarjalnih prstov. Premikanje ozvezdij se mi zdi kakor ena sama vesoljna molitev...

O, rožni venec, čudež božje tehlike, nebeški telefon! Po njem se pogovarjava z Bogom — in veliko si imava povedati.

Moj Gospod in moj Bog!

Brez besed spuščam jagodo za jagodo. Edina molitev, ki jo zdaj znam, je:

Hvala ti za vse!

Marijini posegi v življenje Cerkve

Jezus Kristus je po svojem lastnem in izključnem pravu delivec nadnaravnih dobrot; Mariji pa, ki je bila v bolečinah z njim združena, je dano, da je pri svojem Sinu najmogočnejša posredovalka. V svoji materinski ljubezni se zavzema za brate svojega Sina, ki so v nevarnosti in stiskah.

Poti, ki si jih mati Marija izbere, so pa mnogokrat zelo različne. Zato ni čudno, da se veliko govori o Marijinih prikazovanjih v Medjugorju, o čudežih, ki se tam godijo itd. Zdi se celo, da je obisk v Medjugorju postal neke vrste spoznavni znak za prave Marijine častilce modernega časa. Koliko

ljudi je poromalo v Medjugorje tudi s tiho željo, da bi se tudi njim prikazala Mati božja in da bi tako imeli trden dokaz za verodostojnost verskih resnic!

Nismo poklicani, da bi presojali resničnost in verodostojnost vsega, kar se dogaja v Medjugorju. Nekaj besed pa je le potrebnih, ki naj razčistijo naše pojme. Te besede so vzete iz knjige msgr. Jakoba Ukmarja o Mariologiji, ki jo je izdal že leta 1969 pri Goriški Mohorjevi družbi.

ZADNJO BESEDO IMA
CERKVENA OBLAST

Ker gre v prikazovanjih za ne-

kaka posebna razodetja božje volje, večkrat tudi za naročila kake nove pobožnosti, je jasno, da je samo cerkvena oblast pristojna, da v tej reči sodi in razsodi. Nikar ne reci: jaz verujem Mariji bolj kot škofu ali papežu; dovolj mi je, da je božja mati tako napovedala ali naročila, drugega ne potrebujem.

Kdor govori tako, sklepa povsem napačno; vzame namreč za dokazano to, kar je treba šele dokazati. Saj to je vprašanje, če se je Marija res prikazala in je res to in to razodela. Tega pa Marija sama

ne izpričuje; izpričevati mora kdo drugi in ta drugi je edinole cerkvena oblast. Naše vere ne določajo prekonaravne prikazni, ampak tu na zemlji med nami živeče osebe, kj so postavljene, da vladajo Cerkev božjo.

Samo en primer: Verujemo, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta ne zato, ker je ona rekla Bernardki, da je tista lepa gospa, kj se ji prikazuje, „brez-madežno spočetje“, temveč zato, ker je papež Pij IX. to slovesno in obvezno izjavil štiri leta, preden je kaj takega Bernardka slišala od nebeške prikazni. Kristusova naredba je, da mora naše verovanje sloneti neposredno na nauku Cerkve ali bližnje in neposredno pravilo verovanja je nauk cerkvene učiteljske oblasti.

Seveda je zadnji in najvišji razlog našega verovanja Bog sam, njegova resnica, njegovo razodetje. A prav ta Bog nam govori po svoji Cerkvi, govori po papežu, govoril je leta 1854 po Piju IX., kj je razglasil Marijino brezmadežno spočetje za versko resnico.

CERKEV PRIKAZOVANJ NE POTREBUJE

O dejstvu prikazovanj Matere božje sodi in razsodi cerkvena oblast. Ta oblast pa postopa v danih primerih zelo počasi, zelo previdno in strogo. Veste li, zakaj? Predvsem zato, ker se ji stvar čisto nič ne mudi. In zakaj se ji nič ne mudi? Zato, ker je Kristusova

prava Cerkev ter prikazovanj ne potrebuje.

Če bi jih potrebovala za svoj obstanek, bi seveda kar hlatala po njih in delala zanje veliko reklamo, kakor hitro bi se zaslišala taka novica. Toda hlantanje se ne opaža in reklama se ne oglašča, ker Cerkev prikazovanj ne potrebuje. Ona sloni na božji besedi in ta beseda sloni na velikih zgodovinskih dejstvih našega duhovnega odrešenja. Cerkev je živela in delala skozi tisoč in osemsto let brez Lurda in brez Fatime ter bo živela in delovala vse do konca dni, tudi če bodo ta Marijina svetišča kdaj prenehala.

S tem pa ni rečeno, da so ta Marijina prikazovanja brez pomena v življenju Cerkve. Tega ne. Iz teh svetišč so prišle in še prihajajo mnogotere duhovne in telesne dobrote, ki razodevajo božjo ljubezen in moč Marijine priprošnje ter posredno izpričujejo resničnost naše svete vere. Za vse to moramo biti Bogu hvaležni. Pravilno bomo torej rekli, da so taka resnična Marijina prikazovanja zelo koristna, četudi niso za obstoj Cerkve nujno potrebna.

ZASEBNA PRIKAZOVANJA NE OBVEZUJEJO

Če je cerkvena oblast po temeljnih preiskavah potrdila resničnost zadevnega prikazovanja, kaj sledi iz tega za versko mišljenje katoliškega kristjana?

Cerkvena odobritev pomeni samo to, da je navedeno prikazova-

nje božje matere izpričano, da je verodostojno in se po pameti ne da tajiti. To in samo to.

Kaj pa morebitna razodetja? Prav tako niso obvezna razodetja, ki so se morda slišala iz Marijinih prikazni. Kar je Bog nameraval razodeti kot za vse ljudi obvezno razodetje, je storil, dokler so apostoli še živeli. Poznejša morebitna razodetja ne spadajo v sklad zveličavnih razodetih resnic, ki jih mora Cerkev čuvati, tolmačiti in kot obvezne oznanjati. Zato niso obvezna ne lurška ne fatimska ne druga podobna razodetja ali naročila.

REDNI IN IZREDNI BOŽJI POSEGI

Dodati pa moramo še nekaj zelo važnega:

Ker je duhovna rešitev človeškega rodu možna samo po zasluženju Odrešenikove smrti in ker je Marija najbolj tesno povezana z Jezusom Odrešenikom, ki je njen Sin, zato opozarja usmiljeni Bog revnega človeka na ta njegov cilj včasih tudi po Marijinih prikazovanjih. Včasih in izjemoma. Redno pa nas Bog spominja na zadnji cilj po svoji Cerkvi, človeka izven Cerkve pa po glasu vesti in po milostnem razsvetljenju.

Ker je pa človek zakopan v zasebne in minljive reči ter v dnevnem direndaju, kar rad pozabi na to, kar je glavno, zato ubere dobri Bog včasih izredno pot ter tega raztresenega in pozabljivega človeka po Marijini prikazni zdrami iz

malomarnega spanja, da se spet zazre v naravni svet in svoj zadnji cilj. Edino Bog ve, kdaj in kje bo primeren trenutek za tak izreden poseg njegove zveličavne volje. Ko pride tisti čas in Cerkev izjavi, da je res prišel, ga sprejmimo s hvaležnim in otroško vernim srcem, da se po Odrešenikovi materi dvignemo k Odrešeniku.

Če se komu zdi čudno ali celo malce sumljivo, da se je božja mati prikazovala ali se prikazuje le

nedoraslim otrokom, ne pa odraslim in omikanim osebam, msgr. Ukmar pravi, da moramo to prepušiti božji volji in modrosti. Apostol Pavel je pisal Korinčanom: „Bog si je izbral tisto, kar je v očeh sveta nespametno, da bi osramotil modre. Tisto, kar je v očeh slabotno, si je Bog izbral, da bi osramotil tisto, kar je močno, da se pred Bogom ne bi ponašal noben človek.“

Lojze Škerlj

Hvalnica življenju

Vsi sveti. Verne duše. Ni razloga, da bi se ob teh dveh praznikih prestrašili ob misli na smrt. Kako smo raztrgali življenje, ko je vendarle ena sama celota! In kakor je rojstvo del našega življenja, tako in še bolj je sestavni del naše poti dan smrti.

Res! Smrt je dana kot poslednja pokora. A če dorastejo ljudje do tega, da kot dar sprejmejo življenje in trpljenje, ki je prav tako naš delež, potem je z enako pravico dar tudi smrt.

Ko je Francišek Asiškj zadnjikrat s svojimi slepimi očmi iskal svoj rodni Asissi, je dokončal svojo sončno pesem ali hvalnico stvarstvu z besedami: „Naj hvali te, Gospod moj, naša smrt telesna, ki ji nihče od živih ne pobegne. Blagor njim, ki jih bo v tvoji milosti zatekla!“ In že prej mu je bila smrt ne strah, ampak sestra.

Nad njim ni grmel dies irae — dan strahotne jeze, pred njim je stala zadnja prijateljica na tem svetu, da ga popelje v polnost življenja.

Kristjan mora imeti pogum živeti in tudi pogum umreti. Ko bomo praznovali dni umrlih, ko bomo prižigali luči na grobovih, naj ne bo naša misel samo pri njih, ki so v glorijski nebes ali pa morda še potrebni poslednje božje milosti — očiščevanja v vicah. Ko se bomo sprehajali med grobovi in obujali spomine na drage pokojne, prislunhimo njih šepetu. Na svidenje! Kdaj? Ne vemo ne ure ne dneva. Čim bolj smo v letih, tem prej se nam bo odgrnila zavesa vere in bomo stopili v polnost luči. Prav ta poslednji trenutek je za mnoge od nas poslednja senzacija, ki jo smemo še pričakovati. Ko bomo zadnjikrat izpovedali

svoj „ljubim“, se bomo znašli v božjem objemu.

Imamo biserček v našem slovestvu. Cankar ga nam je zapustil. „Moje izbe niso bile domovi, postaje so bile. Dom je popotniku samo eden. Nanj mislim zdaj, ko se utrujen in do kraja vdan poslavljam od poslednje postaje. Srce občuti na svojem nezmotljivem dnu, da je poslednja. Pozno je pod noč. Težko, da bi bile duri še kje odprte. Veselo pozdravljena, hvaležno blagoslovljena, zadnja prijateljica.“ Tudi to je hvalnica kakor Frančiškova. Sestra smrt, vélika zadnja prijateljica, ki nas bo popeljala v naš pravi dom. Prav je, da nas ta dva dni objame misel na večnost, a ne kot strah, ampak

kot tolažba. Ne beg iz življenja. Le prihod domov.

Tam nas čakajo. Kako morda óžimo božjo Dobroto, ko mislimo, da so v nebesih samo svetniki, ki so zapisani v koledarjih. Naše matere, naši očetje, toliko trpinov, zapuščenih duš v svetem zboru čaka na nas. Kakšna tolažba! Tam nas čakajo naši dragi. Zanje je Kristus umrl. Umrl je tudi za nas. Ne za smrt, ampak za življenje smo rojeni. Ni več dan mrtvih, ampak dan živih. Kakor je véliki petek obsijan s svitom vélike noči, tako mora biti naša misel na pokojne in na našo lastno smrt ožarjena z veličastnim dnevom vstajenja.

Franc Sodja

Kako je s pogubljenjem?

Ali z gotovostjo vemo, da je kak človek pogubljen?

Ne gre nam ljudem ugotavljati, če je kdo pogubljen. To je skrivnost božje vednosti. Neznan nam je tudi tudi skrivnost delovanja božje milosti, brez katere se nihče ne more zveličati. Milost, ki v trenutku lahko opraviči največjega grešnika, ki pa pravičnemu kljub vsemu prizadevanju ne da vidnega duhovnega napredka. Še manj morem vedeti, kaj se s človekom godi v zadnjih trenutkih njegovega življenja. „Med mostom in vodo je še čas za kesanje,“ je

rekel sveti arški župnik obupaní ženi, katere mož je s samomorilnim namenom skočil z mosta v reko.

Ne pozabimo tudi, da more biti v zadnjih trenutkih dana grešniku odločilna milost zaradi od Boga predvidenih molitev in žrtev, ki jih bodo ljudje šele po njegovi smrti opravili. Bog jih že vnaprej upošteva, saj zanj ni preteklosti ne prihodnosti; On gleda vse v večni sedanosti. Zato tudi Cerkev, čeprav se zaveda, da je sodba nad človekom v trenutku smrti dokončno izvršena, moli za pokojnega pri pogrebnih molit-

vah, kot da bi se umrli še mogel pokesati svojih grehov. Ve za retroaktivni učinek svojih molitev. Zato tudi ne smemo nikdar obupati nad zveličanjem kakšnega človeka.

Vprašanje velikega ali majhnega števila pogubljenih pa je pri-

držano Bogu. Bilo bi predrzno, če bi skušali nanj odgovoriti. Vemo in to nam mora biti zadosti, da je Bog nepodkupljivi sodnik, ki greh sovraži, a obenem usmiljeni oče, ki iskreno hoče zveličanje vseh ljudi.

Lojze Kukovica

Alojz Rebula

Točka Omega

Kot antipod nepredstavljevemu Poveličanju zoperstavlja krščanstvo z neusmiljeno gotovostjo prav tako nepredstavljev Propad.

Na božjo njivo... (L. Perko)

Pekla ni odpravil niti koncil Janeza XXIII.

Poltema krščanske eshatologije postaja tukaj neprodorna noč.

Kako se sploh more ustvarjeni nič s polno odgovornostjo odločiti ne samó proti Bogu, kar je konec koncev, ob veličini njegove svobode, predstavlljivo, ampak obenem za strahoto, ki jo ta odločitev pogojuje, za absolutno trpljenje, in to za večno?

Stanje pogubljenosti namreč izključuje mogočnost kesanja. To je stanje, v katerem se v popolni prisebnosti večno odločaš za večni NE.

Ali je človeška zavest, vsa zamrežena v časnost, takšne odločitve sploh možna? Ali je takšna totalna prisebnost sploh mogoča v vsestransko zamejenem bitju, ki takšne prisebnosti ne zmore niti pri najusodnejših življenjskih korakih, na primer pri izbiri poklica ali zakonskega tovariša, pogojena kakor je pri svojem odločanju od

nešteti objektivnih dejavnikov, od dednosti do temperamenta, od vzgoje do narodnosti? Ali ni vsa zahodna filozofija človekove svobodne volje sploh precenjevala? Ali ni naša svobodna volja le ena izmed silnic, ki se stapljajo v končno rezultanto naše usode? Z drugimi besedami: ali ni človek še večji revež, kakor si je naša zahodnoevropska pamet, od stoicizma do sholastike in do modernega idealizma, predstavljala? Objektivno pomeni Freud samó memento te naše človeške revščine, tega našega ubogega jaza, ki se koplje v samosvest, torej v svobodo, iz ene same življenjske travme...

To seveda ne jemlje ničesar veličini krščanskega sporočila. Kvečjemu razmika v še novo razsežnost Usmiljenje, ki se je sklonilo nad človekom.

Zato velja še enkrat poudariti tolažljivi vidik, ki prodira v moderno teologijo, po katerem se človek dokončno odloči za Boga ali proti njemu šele po klinični smrti, v tisti vsestranski prisebnosti, ko je vsaka mogočnost uračunanja izključena, ko je človekova informiranost totalna in razvidnost nad posledicami popolna.

Še enkrat velja poudariti: takšen vidik je neprimerno bolj vreden božje ljubezni kakor vidik, s katerim je doslej obremenjevala krščansko vest določena homiletika, ki je mejila že na sadizem. Ah, tisti Bog kakšnih zavodskih duhovnih vaj, ki z nekakšno enkavedejvsko naslado komaj čaka na trenutek, da dobi enega od tistih

srednješolcev predse, mu veli sedi pred svoj neusmiljeni stol in ga začne zvijati s katalogom svojih očitanj...

Nič ne more bolj žaliti Ljubezni, ki je navsezadnje šla na križ za človeka, kakor predstava, ki božjo justico ponižuje na raven kakšne himmlerjevske ali berijevske tajne policije.

In to ne glede na rezultat, ki ga takšno oznanjevanje navadno doseže.

Najmanj, kar more na primer kristjan reči o Jamesu Joyceu, je, da je vsebina njegovega literarnega sporočila docela akrščanska, da smo z njim v čistem poganstvu, vsaj v njegovem temeljnem delu, v Uliksešu. Da pa se je ta pisatelj kot zavodar najedel takšne eshatologije do sitega, je razvidno iz znamenite pridige o peklu, ki jo je vstavil v roman *Portret mladega umetnika*...

Znano je, kako je Paul Claudel prišel do vere: v hipnem razsvetljenju, ko je za božič 1886 iz dolgočasja stopil v Notre-Dame. Tam je pač doživel, kar je doživel. Vero, kakršna je dana le redkim, vero, ki je potem, kakor je sam zapisal, „vse knjige, vsa razmišljanja, vsa naključja burnega življenja niso mogla streti, niti je načeti“.

S takšno neomajno vero v srcu se deset let pozneje kot konzul na Kitajskem zaplete v štiri leta trajajoče razmerje s poročeno žensko.

„Sam pogled v pekel pod njenimi nogami bi me ne bil ločil od sovražnice,“ je zapisal potem...

Verjetno je v nebesih bolj malo

ljudi, kj so se zveličali samó iz strahu pred peklom.

Toda tudi vidik neskončne ljubezni, ki naj bi človeku omogočala odločitev v pogojih nadčloveške prisebnosti, ne izključuje mogočosti pogubljenja.

Kako je to mogoče? Ali ni v tem čista ontološka blaznost?

Človeški um trči tukaj v steno teme. V to, kar teologija brezmočno imenuje skrivnost zla.

Da bi pri tem šlo samó za blazno odločitev za večno trpljenje, za nekakšen pošastni masohizem?

To bi bil absurd: v tem primeru bi bil pekel samó kozmična norišnica, kjer bi bil umesten ne ogenj, ampak elektrošok. Pekel pa ni bolnišnica, ampak štab, v ledenem pri-

sebnem vzdušju štaba, ki ve, kaj hoče.

Potemtakem ostaja samó že nakazana domneva, da je odločitev za pekel v bistvu le odločitev za neko dobrino, pa naj bo še tako pošastna. Za slast, da Bog hočeš ostati ti. Da se moreš požvižgati na vsemogočnost. Da ji moreš réči, v strahotni samozavesti: Ti lahko obvladaš svetovja, ampak mojega jaza ne boš — zakoličil sem ga zase in nemoč tvoje ljubezni bodo moja peklenska nebesa.

Da pekel obstaja, to za krščanstvo ni samó ena izmed dogem. Brez pekla ne bi bilo satana, ne bi bilo izvirnega padca, ne bi bilo zla, odrešenje bi bilo nepotrebno. Moderna teologija sicer skuša to železno logično sosledico razmajati, pri tem pa se človek sprašuje, v kakšni meri je to sploh mogoče. Posebno ker cerkveno učiteljstvo vztraja pri tem, pri čemer vztraja že dva tisoč let. Vse kaže, da je pekel ena od temeljnih razsežnosti krščanskega vesolja, brez katere obvisi v zraku celó njegova kupola, odrešenje.

Tako malo je videti izločljiv iz njega, da tega ni poskusil niti Teilhard de Chardin, v svojem zanosnem kozmičnem optimizmu. Omejil se je na presunljivo molitev, v katero bi se morali zatopiti vsi tisti integristi, ki hočejo v tem velikem poetu videti nekakšnega filozofskega Antikrista: v molitev božjemu usmiljenju, naj ne bo človeške kreature, ki je ne bi rešilo pred večno smrtjo.

Cerkev je doslej razglasila na tisoče blaženih: ni še razglasila nobenega pogubljenca.

Je v peklu vsaj eden, Judež?

Zadevno evangeljsko besedilo namiguje na to mogočnost.

„Bolje bi bilo za tega človeka, da se ni nikoli rodil!“: ta Kristusova beseda je sama na sebi strašna. Toda ali je obenem tudi prva dogmatska razglasitev prvega pogubljenega človeka? Poleg tega to ni edina Kristusova beseda v evangeliju, ki ob njeni skrivnostnosti lahko teologija prevrača svoje kozolce. Ob vrsti podobnih izjav, ki so na videz prav tako nedvoumne, se teologija sklicuje na poudarjeno izstopanje Kristusove „človeške“ narave. Tudi teologija se konec

koncev more le kamenčkati ob morju misterija, ki se strokovno imenuje: *Unio hypostatica*: dvojnost narav v eni sami božji osebi.

Kristjan ne more biti nikoli dovolj udržan do zasebnih razodetij, tudi če gre za Katarino Siensko, od nedavnega cerkveno učiteljico. Ampak zakaj se človek ne bi izjemoma zakamenčkal tudi s privatno Kristusovo besedo?

V Joergensenovi biografiji se ta beseda svetnici glasi: „Ko bi vedela, kaj sem naredil z Judežem, bi zlorabljala mojo dobroto.“

Tukaj kristjan res ne more kaj več kakor vzdihniti, ne izključujoč iz te prošnje nobenega bitja, rojenega iz žene: *Večne smrti reši nas, Gospod!*

DEJSTVA OSTAJAJO DEJSTVA

Mitja Ribičič je pred časom izjavil, da se jugoslovanske oblasti glede preteklosti nimajo kaj sramovati.

Res ne? Zakaj pa še danes skrbno pazijo, da se ne bi obiskovalo krajev, kjer so bili njihovi idejni nasprotniki množično pobiti?

Kaj bi bilo z materami in otroki, če bi (kot v Argentini za časa vojaškega režima) v tihli procesiji enkrat na teden, mesec za mesecem hodili pred vladno palačo v Ljubljani z napisi „Povej-te nam, kje so zakopani člani naših družin, ki ste jih brez sodbe pobili leta 1945!“

(Katoliški glas, Gorica-Trst)

TEOLOŠKA FAKULTETA

Za prodekana Teološke fakultete v Ljubljani je bil za dobo 2 let izvoljen dr. Anton Stres CM, docent filozofije; za oddelek v Mariboru pa dr. Stanko Ojnik, izredni profesor cerkvenega prava.

V pokoj so šli profesorji: dr. Anton Strle, profesor dogmatike; dr. Valter Dermota SDB, profesor katehetike in pedagogike; p. dr. Roman Tominec OFM, privatni docent za cerkveno umetnost.

Za honorarne predavatelje so bili imenovani: dr. Ciril Sorč za sistematično dogmatiko, dr. Alojzij Snoj SDB za katehetiko in homiletiko, dr. Ignacij Potočnik za liturgiko in akademik dr. Emilijan Cevc za cerkveno umetnost.

Cena zvestobe

Nezvestoba je izdaja samega sebe.

Ob besedi „nezvestoba“ pomislimo navadno na odnos med zakonci, potem morda med prijatelji, redkeje na zvestobo Bogu ali narodu.

Nasprotno se godi ob besedi „izdaja“. Ta nam priključuje v zavest najprej izdajo države, morda naroda, kasneje drugih organizmov in skupnosti ter končno posameznih oseb.

Izdam lahko nekaj, kar mi je bilo zaupano, nekaj, kar sem sprejel v skrb in varstvo. Če to storim, sem nekomu nezvest, neka oseba,

ki mi je zaupala, je spoznala, da nisem vreden „toliko“ zaupanja. Morda sem vreden manj ali nič zaupanja, kar pomeni, da imam malo ali nič „časti“.

Čast smo prejeli vsi ljudje od Stvarnika, kot osebe vredne zaupanja. Kolikor to zaupanje zapravljamo, toliko manj je naše časti. O časti sodobni človek malo govori, ker jo na žalost ne pozna. Kristjani pa ne govorimo o njej, ker tako radi posnemamo neverne celo v izrazih.

Nezvestoba je potemtakem predvsem zloraba zaupanja. Zakonec tedaj ni nezvest le, kadar zapusti svojega druga, marveč tudi če zanj ne skrbi; in svoj narod izda prav tako, kdor se proti njemu bori, kakor kdor je do svojih rojakov in narodnega občestva — brezbrinjen.

Malokdaj pa pomislimo, da je človek lahko nezvest sam sebi in da s tem samega sebe izda. Vzrok izdaje je iskatj v spremembi glede ocenjevanja vrednot. To spremembo v človeku je lahko povzročil strah ali neurejena želja po različnih neposrednih koristih.

Kadar zataji človek neko višjo vrednoto na račun nižje, ogoljufa v prvi vrsti sebe. Izda svoje resnične koristi za skledo leče ali pest srebrnikov. Že beseda sama pove, da „izda“, kdor nekaj „da

iz sebe“; osiromaši se, ker več da, kakor prejme. Posledica take „samoizdaje“ je postopna izguba zaupanja vase. Pomanjkanje samozavesti je vidna posledica nevidnih izdaj.

Nezvestoba v zakonu je zamenjava dane obljube za drugo dobrotno. Ko človek prepriča sam sebe, da njegova obljuba zakonskemu drugu ni vredna toliko kot „nova“ dobrina, prelomi svojo besedo in s tem „izda“ svojo čast in šele posredno zaupanje nekoga, kj je vanj verjel.

Pri tem ne gre v prvi vrsti za zamenjavo ene osebe za drugo osebo, kajti obe sta vrednoti istega reda, temveč za prelomljeno obljubo, ki smo jo dali prvi. Zakonskemu drugu smo vzeli nekaj, kar smo mu nekoč podarili, istočasno pa zavrgli njegov dar. S sebičnostjo smo ohromili ljubezen. Kadar pa zamenjamo obljubo, ki smo jo dali, za ugodnosti družbenega položaja, premoženja ali užitka, je zabloda „izdaje“ večja, kajti osebo smo podredili koristim.

Ker je dana beseda, posebno v obliki svečane prisege, vezana na čast osebe, ki jo da, je resnična „izdaja“, ki jo človek stori v primeru nezvestobe v tem, da žrtvuje del lastne „biti“ za ceno „imeti“.

Z zvestobo narodu ne more biti drugače.

Rodu si človek ne izbere sam. Prejel ga je od Stvarnika. Kot vsi darovi zahteva tudi ta od človeka hvaležne odgovornosti, ki je neke vrste povračilo med osebami, ki se spoštujejo in ljubijo. In

Stvarnik je oseba, zato so vsi Njegovi darovi osebna darila. Med tem ko smo Darovalcu dolžni hvaležnost, smo za dar odgovorni.

Pa si morda misli človek, ki ga je Bog poklical k življenju v slovenski družini, ob koncu razburkanega 20. stoletja, daleč od slovenske zemlje, da je teža tega daru pretežka, in da na koncu koncev to nitj ni kak poseben in hvaležnosti vreden dar. S pomočjo „asimilacijske metamorfoze“ se poskuša spremeniti v nekaj drugega, kot je, v nekaj, kar je lažje, manj zahtevno, manj naporno, predvsem pa v nekaj, kar ima v svetu več „odziva“, ker je v skladu z načinom mišljenja in življenja — večine, bodisi vernega ali nevernega sveta. In da pri tem preglassi svojo vest, išče opravičila v determinizmu in racionalizmu — to je v svetu, kamor resnična ljubezen ne seže.

Celo goreče misijonsko ali apostolsko delo sredi tujega ljudstva ne more in ne sme postavljati nekoga pred „lažno izbiro“ med zvestobo lastnemu rodu in med ljubeznijo do ljudi, katerim se posveča. Z zvestobo večam v sebi možnost ljubiti in tako je zvestoba svojim vir moči pri delu za druge. Ljubezen se z velikodušnostjo ne manjša, temveč raste, a njen vir je v naši osebni in neponovljivi resničnosti, to je v vdanem sprejetju tega, kar po božji volji smo.

Razlogi, ki jih naštevajo mnogi za narodno nezvestobo, so podobni onim, ki jih slišimo v opravičilo zakonske. Zde se še posebno pre-

Tam na vrtni gredi raste rožmarin... (Jože Beranek)

pričljivi, ker tu ne gre niti za dano obljubo, temveč le za neke naravne darove, ki so nam bili zaupani, ne da bi nas kdo vprašal, če jih resnično hočemo.

Kdor tako govori, pozablja, da je vsak od nas svojo enkratno in edino osebnost prejel z življenjem in da nam ni dano, da bi mogli barantati z njo. Ali se sprejemem v vsej osebni, občestveni in zgodovinski danosti, s hvaležnostjo, ponižnostjo in ponosom hkrati ali pa se uprem in del zaupanega mi daru — ki je tudi moja narodna dediščina — zavržem.

Kadar se človek odloči za nezvestobo take ali drugačne vrste, si

obeta, da bo življenje po tej odločitvi lažje, pa četudi ga stane nekaj vrednot, ki se mu zde tisti hip „manj“ vredne. A spoznanje, da življenje pod „novimi pogoji“ ni lažje, pride slej ali prej skupaj s spoznanjem, da je zaradi naše lastne „izpraznitve“ (iz-daje) postalo bolj prazno.

Tudi zvestoba svojemu rodu je včasih težka, kajti vrednote niso poceni. Nezvestoba pa je kakor drag kredit, ki nas napolni z občutkom bogastva, ko smo ga podpisali, a ki postaja s časom vedno težji, ker ga moramo odplačevati z delom svoje lastne biti, to je za ceno osebne časti, katere vrednosti se zavemo šele, ko smo jo zapravili. Od tu pomanjkanje samozavesti tam, kjer so sprejeli kot pravilo „asimilacijo“ okolju in „zatajitev“ osebnih lastnosti in vrednot.

V obeh primerih, zakonske in narodne nezvestobe, prekršimo naravni red in božjo zapoved ter se odločimo za „lažjo pot“ človeške slabosti. Istočasno se izkažemo nevredni človekovega in božjega zaupanja ter prekršimo dekalog, ki uči z isto odločnostjo: „ne poželi...“, kakor „spoštuj...“.

Da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji, moraš spoštovati svoj rod, in da boš živel v miru, moraš biti zvest sebi, bližnjim in Bogu. Ni ga razloga, ki bi dovolil nespoštljivo zavrnitev prejetih vrednot in prelom dane besede. Opravičuje ju le naša, po izvirnem grehu ranjena narava, a to ni dovolj, da bi nas obvarovalo osebnih in družbenih posledic.

Zvestoba je sad ljubezni. Do nje se priborimo v vsakodnevem boju s sebičnostjo. Ta boj se prične v prvem trenutku človekove zavesti in je končan s smrtjo.

Če je napor cena zvestobe, je rast nje plačilo. Cena nezvestobe pa je vedno večja notranja praznina, ki je nasprotje rasti. Zato niti „asimilacija okolju“ niti „razpoka“ ne vodita v globino ne v mir ne v izpopolnitev, ter sta med viri vsakdanje osebne mlačnosti, občestvene brezbriznosti in družbene plitvosti. Človek, ki „izdaja“,

se „iz-daja“, se prazni in družbena praznina je posledica načina življenja, kjer je izdaja splošno sprejet pojav.

Zvestoba slovenstvu je tedaj ne le pot do osebne in občestvene rasti, temveč najlepši dar družbi, v kateri živimo.

Gornji članek je nadaljevanje razmišljanj, ki so bila objavljena letos v DŽ pod naslovi: „Temelj zdomstva“ (februar) in „Zvestoba rodu“ (maj).

Metodova proslava v Velehradu

Osrednja evropska slovesnost ob 1100-letnici smrti sv. Metoda je bila v nedeljo 7. julija v moravskem mestu Velehrad, kraju, kjer je pokopan sv. Metod. Slavja se je udeležilo okrog 250 tisoč vernikov. Isti dan je bila podobna slovesnost v osrednjem slovaškem svetišču Levoča, kjer se je zbralo 100 tisoč romarjev. Slovesnosti pa sta potrdili, da verniki na Češkoslovaškem zelo spoštujejo izročilo in kulturno dediščino, ki sta jim jo zapustila sveta brata, in so jima zanjo tudi hvaležni.

Verniki so bili posebej veseli papeževega legata kardinala Casarolija, ko že režim ni pustil, da bi prišel papež sam. Navdušenih vzklikov in pozdravov je bil deležen tudi 86-letni nadškof kardinal František Tomašek, neustrašni borec za pravice vernikov pod komunističnim režimom.

Slovesnost v Velehradu je bila največja manifestacija povezanosti

čeških in slovaških katoličanov s papežem, svojim primasom in škofi po letu 1949, hkrati pa tudi močna zunanja potrditev vere. Iz grl vernikov so vedno znova doneli klici: „Naj živi papež! Papež naj nas obišče! Naj živi vera! Hočemo versko svobodo!“

Režim je hotel izrabiti to pomembno zgodovinsko obletnico za svoje namene. Na govorniški oder je v začetku stopil eden od krajevnih partijskih funkcionarjev in za njim češki minister za kulturo, pa so ju ljudje izžvižgali. Navdušenje pa je doseglo vrhunec, ko je kardinal Tomašek prebral poslanico, v kateri je papež vernikom na slovesnosti zagotovil: „Jaz sem v duhu z vami...“ in katoličane povabil, naj sledijo misijonskemu zgledu svetih bratov.

Režim je odbil vizo za obisk dunajskemu nadškofu Königu, westminstrskemu kardinalu Humu in pariškemu kardinalu Lustigerju in tujim katoliškim časnikarjem.

V Lesenem mestu

Dom naš zdaj Camp se imenuje

30. julija 1945

Že je minil en mesec, odkar smo v novem taborišču v Lienzu na vzhodnem Tirolskem. Polagoma se ureja slovenski del taborišča. Trda je borba z Rusi. Zasedene imajo najboljše in najlepše barake. Bili so že pred nami tukaj in oni gospodarijo po svoje. Med njimi so namreč po veliki večini stari ruski emigranti, ki so že 20 let živeli v Jugoslaviji in uživali vso naklonjenost kralja Aleksandra in vsi dobro govore srbsko. To so po večini do dna duše izprijeni in korumpirani ljudje. Obrekovanje, laži, goljufije in tatvine so njihov običajni posel, v katerem se dobro spoznajo. Je pa med njimi tudi nekaj visoko izobraženih in kultiviranih, plemenitih in izvrstnih ljudi, ki jih je sram, da so udje te in take skupnosti. S temi se zelo lepo razumemo, velika večina od njih je globoko verna in imamo med seboj tudi pogovore, kako bi vendar enkrat, po tolikem trpljenju vsi kristjani postali eno. V teh ljudeh je močna ekumenska misel. Med Rusi iz ZSSR pa je največ prisilnih delavcev in pa nekaj bivših vojakov Vlasove armade, ki so se vrnili iz gorá, kamor so bili zbežali ob dneh prisilnega vračanja. To so ljudje boljševiskega duha, moralno manj

vredni, predani pitju žganja, je pa med njimi velika revščina. Stari emigranti in pa sovjetski Rusi se med seboj strastno sovražijo.

Teško bomo kos tej neenaki borbi iz zelo enostavnega razloga, ker nimamo v naši skupnosti žensk na prodaj. Rusi pa prav s temi vsaka vrata odpro. Teden za tednom prirejajo ples in veseljačijo do ranega jutra. Prvačijo in privlačujejo bivše ruske plesalke iz beograjskih nočnih lokalov in kabaretov, pa tudi iz nizkih in zakotnih špelunk. Ena takih žensk ima na angleškega majorja, komandanta taborišča, velik vpliv in njena soba v taborišču je središče spletk, ter v tej sobi komendant prebije dober del dneva.

„Superintendent“ taborišča (ta naslov in položaj je ruska iznajdba) je inž. Šelihov, ki je velik intrigant, lažnik in čisto navaden tat. Kadar imajo Rusi veselico ali kako ženitovanje, nas redno prikrajšajo pri kruhu. Danes smo dobili na 16 oseb eno štruco kruha. Moja družina ni dobila niti pol štruce.

Uredili smo si šole. Gimnazija in ljudska šola imata reden pouk. Taboriščna komanda je prepovedala izdajati „Domovino v taborišču“, smemo pa izdajati „Novice“, ampak novice nam pošlje

komanda. Postopek pa je takle: narednik — Jud Shany — pošlje koroški list „Kaernten Nachrichten“ in v njih očrta z rdečim svinčnikom članke, ki jih moramo objaviti. Prepovedano je vsako objavljanje verskih, načelno-političnih, ideoloških in nacionalnih člankov. Narednik Shany govori dovršeno rusko in tudi slovensko razume, zato kontrolira „Novice“. Mi pa skrivaj izdajamo — v Celovcu!! — „Domače glasove“ in z njimi nadomestimo to, česar „Novice“ ne smejo objaviti. Naklada „Novic“ je zelo nizka. Naša tolažba je v tem, da bo Shanya kmalu odnesel vojaški klic in z njim bo odnesel tudi cenzuro.

Polagoma organiziramo tudi taboriščne delavnice, čeprav so Rusi vse orodje pokradli. Naši ljudje si znajo orodje sami ustvariti. Ob Dravi je na kupe starih vojaških avtomobilov in tam dobijo material za izdelovanje orodja in še marsičesa koristnega. Dobri John Corsellis je preskrbel nekaj kladivov in drugega orodja; sekire in ročno orodje so ljudje pripeljali še z doma in zaveda z delavicami je stekla.

9. avgusta 1945

Ponoči je nastalo strašno neurje. Drava izredno hitro in močno narašča. V jutranjih urah že pljuska čez most, okrog 9. ure pa ga je odnesla. Zbogom žicanje onstran Drave, Tristach se bo oddahnil!

10. avgusta 1945

Danes je god sv. Lovrenca. V Tristachu imajo žegnanje. Naš škof dr. Gregorij Rožman je imel slovesno mašo. Povabil ga je do bri in blagi župnik Ferdinand Fritzer. Ta gospod je naš dobrotnik, zagovornik in branitelj, našim otrokom pa je radodarni oče in jim razda vse, kar ima sam in pri faranih zanje nabere. Šel sem v Tristach po dolgem enournem ovinku skoz Lienz. Tukaj je navada, da imajo žegnanjsko slovesnost na sam praznik farnega patrona. Za farane je to eden od največjih praznikov.

Po slovesni škofovi maši se je razvila slovesna procesija, ki jo je vodil škof. Vila se je skoz vas in po tristaškem polju. Iz cerkve so znosili vse svetnike, kar jih imajo, in so jih nosili v procesiji. Župan Brunner, postaven in orjaški mož, je sam nosil veliko bandero. Ni malenkost nositi v vetru tako težko reč. Matere so stopale za kipom sv. Ane. Vse so bile oblečene v tradicionalni tirolski noši, v črni obleki s svilenim predpasnikom močne žive modre ali zelene barve, na glavi nizek okrogel črn klobuk z dolgo črno pentljo, segajočo do tal. Preprosta je ta noša, pa učinkuje dostojanstveno lepo. Ob nedeljah in praznikih gredo žene k maši in v taki obleki.

Za kipom Matere božje stopajo dekleta. Lepo so opravljene. Nosijo dolge črne obleke in svilene modre ali zelene predpasnike, so

razoglave, močne kite, spletene okrog glave, jim pokriva bel venček.

Za kipom sv. Angela varuha gredo otroci, mladi in mladenke. Otroci nosijo mala banderca.

Procesijo močno poživlja vaška godba. Godci so oblečeni v tradicionalno moško tirolsko nošo. Oblečeni v črne irhaste dokolenke z zelenimi vezanimi naramnicami, obuti v dolge volnene nogavice, čez ledja opasan širok usnjen pas z barvnimi usnjenimi okraski, belo srajco in pod vratom imajo zavezano veliko svilen ruto; oblečene imajo dolge rjave lodnaste suknje, živo obrobijene; glave pa jim pokrivajo visoki, koničasti klobuki in za klo-

bukom velika zakrivljena peresa.

Na polju so razpostavljeni štiri je oltarji, ker je procesija s štirimi blagoslovi kakor na praznik sv. Rešnjega telesa. Škofu so stregli slovenski duhovniki iz taborišča.

V tej divni gorski naravi je ta procesija nekaj zelo lepega, je pestra in veličastna in ljudstvo je pobožno in zbrano. Ni nobenega pogovarjanja, samo zbrana molitev. Moških ni bilo veliko, ker se niso še vrnili iz vojske. Pogrešam pa ubranega petja in zvonjenja. Vojska jim je pobrala zvonove in oglašča se le majhen zvonček, malo boljše od navčka.

18. avgusta 1945

Ves breg Drave je en sam velik vrt. Temnozeleni borovci, od viharjev polomljeni in upognjeni, kraljujejo nad vitkimi jelšami, ki se srebrijo v žarki sončavi. V lahnem vetru trepečejo srebrni listki in valovijo češminovi grmi, ki v poletnem soncu bleste, kakor da so posuti s tisoč rubini. Nad njimi se v velikih lokih spreletavajo lastovke. Sredi tega vrta pa šumi Drava. Oprostila se je objema mrzlih sten Dolomitov in vsa živahna in sproščena, potem ko je premagala ozke skalnate soteske, radovedno hiti v širni svet. S hčerkico stojiva ob brebu in ji naročava tople pozdrave za milo in lepo našo slovensko zemljo, za ljubljene znance in prijatelje v lepi štajerski deželi. Hodiva po tem

lepem vrtu in naletiva tu in tam na zapuščene grobove nesrečnih ljudi. V tistih strašnih majskih dneh, ko so Angleži v lienškem taborišču izročali rdeči Stalinovi armadi ruske vojake in begunce, deportirance, njihove žene in otroke, so ti nesrečni ljudje, v kolikor so mogli, utekli iz taborišča in se v obupu z družinami metali v Dravo, ubijali žene, otroke in nazadnje še sebe. Na mestu, kjer so jih našli mrtve, so jih vojaki zagrebli. In ni malo teh grobov vzdolž Dravinih bregov. Še mnogo več pa so jih odnesli valovi reke in vrgli iz sebe kdo ve kje.

Obirava češmin. Ko trgava rdeče grozdke, se mi zdi, da sem doma, v naših slovenskih gozdovih, da so ti češminovi grmi oškropljeni s srčno krvjo naših očetov, sinov, bratov. Ljubi moj brat Jože, kateri grm je v Rogu oškropila tvoja kri!... Obirava češmin pa imam občutek, da se mi prsti lepijo, da prijemljam za kri. Deklica moja, nehajva, nehajva obirati; ta rdeči češmin, nehajva, pojdiva! Preveč me ti grmi spominjajo naših pobitih junakov!

25. avgusta 1945

Hrana je slaba, pičla in nezadostna. So dnevi, ko je sama zelena voda. Bivši gonarski interniranci trdijo, da so v Gonarsu dobivali več in močnejšo hrano.

Danes se bije odločilen boj za samostojno slovensko kuhinjo, da

se vendar enkrat neha s krajom živeža. Rusi se trdovratno upirajo in ne dajo kuhinje iz rok, čeprav bi lahko zase obdržali kuhinjo v 25. baraki. Številčno so v taborišču absolutna manjšina in, seveda, če kuhinjo oddajo, komu naj še kradejo! Na skupni seji je prišlo do ostrega nastopa, ker je „superintendant“ Šelihov imenoval Slovence „umazane svinje“ in Rusi ne bodo jedli tega, kar bodo Slovenci skuhali. Toda mi smo zmagali in bitko dobili. Prevzeli smo kuhinjo za vse taborišče.

9. septembra 1945

Naši maturanti so se odpeljali na izlet v Heiligenblut in pod Veliki Klek do ledenika Pasterza. Pridružila sva se izletnikom tudi midva z ženo. Dan je oblačen in mrzel. Angleški vojaški tovarniki z lahkoto zmagujejo silne klance in serpentine. Lepa je Möllska dolina, a pravi raj pa je Heiligenblut in njegova okolica. Po kratkem postanku v tem lepem božjepotnem kraju nadaljujemo pot po krasni, betonirani grossglocknerci. Mojstrsko je izpeljana, divje vzpetine, ovinke in serpentine angleški tovarnjaki Dogde z lahkoto zmagujejo. Okrog 9. ure dopoldne smo dosegli Pasterzo. Čudovito razkošje naravne lepote in mogočnosti. Vrh Grossglocknerja (Velikega Kleka) je sicer zavil v meglo, a za nekaj minut se nam je milostno odkril, da smo ga mogli občudovati.

Lepa naša domovina (J. Beranek)

Nekateri fantje so se spustili navzdol k ledeniku, drugi so se vzpeli na strmine in iskali planike. Našli so jih, pa so majhne, slabotne. Smargadno blesti pod nami ledenik in zapeljivo vabi. Pa seraki so nevarni. Fantje to vedo in se mu le na zanesljivo razdaljo približajo, nanj pa niso stopili.

Vsi hoteli, trgovine in kantine na ploščadi so zapuščene in vse je križem razmetano, kakor da so pravkar roparji opravili svoj posel.

Na povratku smo si ogledali cerkev sv. Krví. Veličastna in lepa pozno gotška umetnina z glavnim dvokrlnim oltarjem, ki je eden najlepših in bogatih oltarjev na Koroškem. Cerkev je po

svoji legi in usmeritvi proti Grossglocknerju izredno posrečeno postavljena.

Tako smo prišli za nas Slovence v zgodovinsko pomemben kraj. Ta kraj je najvišja točka na Koroškem, do katere so nekdaj prišli naši slovenski predniki in jo naselili. Dolgo je že tega, a vendar se je slovenski živelj tukaj še ohranil. Bivši blejski župnik g. France Zabret, ki zdaj tukaj pomaga župniku v dušnem pastirstvu, nam je pripovedoval, da tukaj žive po teh hribih stari ljudje, ki še govorijo slovensko in se pri njem slovensko spovedujejo. To so pa tudi zadnji ostanki, kajti z njih smrtjo bodo v tem kraju dokončno izginili poslednji slovensko govoreči ljudje.

Ko sva se pozno popoldne z izletniki srečno vrnila domov, sva našla sinka v postelji v silni vročici in vsega rdečega. Nanj in na hčerko je v najini odsotnosti pazila sestrična. Ko sva odhajala, ni fantek kazal nič posebnega in je zgledal zdrav. K njemu sva poklicala zdravnika dr. Meršola, ki je v baraki naš sosed. Ta je takoj ugotovil škrlatinko. Zelo neprijetno presenečenje. Morala sva ga naslednji dan oddati v bolnišnico v Lienz, kjer so zdravniki ugotovili, da ima škrlatinko, davico in vnetje srednjega ušesa. Kmalu je dobil za družbo malega Bajuka, sinka prof. Božidarja Bajuka.

Franc Pernišek

Padli so za krščanske ideale in narodne vrednote

Slovenski politični emigranti po svetu se spominjamo letos 40-letnice našega ideološkega izseljenstva. Vsak narod na svetu komemorira vesele in žalostne praznike — pomembne obletnice v narodovem življenju. Žal je našo politično polpreteklost pretresla vrsta tragičnih dogodkov, ki je vtisnila slovenskemu narodu poseben pečat tako v matični domovini kot izven nje. Ta važna obletnica naše diaspore predstavlja žalostne spomine vendar je tudi hkrati praznik zvestobe in upanja.

Trpljenje slovenskega naroda med drugo svetovno vojno, ki sta ga povzročila po eni strani okupator, po drugi pa brezbožni komunizem, ter genocid, ki ga je izvršila komunistična partija po končani vojni, sta povzročila v narodovem življenju rano. Ta se ne bo zacelila, dokler se ne bodo uveljavili v slovenski narodnopolitični skupnosti demokratični principi.

Klenj značaj slovenskega begunca se ni strl ali klonil kljub slepoti zahodnega sveta, kljub zlobi marksistične politike. Slovenski mučenci-domobranci, ki so padli v obrambi krščanskih idealov in narodnih vrednot, so nam ostali v vzpodbuden zgled, da vztrajamo na isti poti.

40-letnica naše politične emigra-

cije je praznik zvestobe idealom, k jih vrednotita krščanska kultura in demokratični svet. Vztrajna zvestoba verskim in narodnim izročilom je živa ne samo v srcih tistih, ki so doživeli od blizu strahote medrevolucijskega obdobja, temveč tudi v srcih tistih, ki so se rodili v italijanskih in avstrijskih taboriščih ali pa celo na tujih tleh.

Letošnja obletnica je praznik upanja na svobodo slovenskega naroda, tistega upanja, ki je navduševal slovenske domobrance in je prešinjnal in dajal moč slovenskim političnim beguncem, da so brez presledka nadaljevali z verskim, kulturnim in političnim življenjem v taboriščih in v zdomstvu. Bogati razcvet slovenskih organizacij in ustanov v novem nepoznanem svetu so dogodki, ki bodo zapisani v analih slovenske zgodovine, da bo podoba našega naroda popolna in sama sebi zvesta.

Zvestoba in upanje sta med sabo povezana. Zvestoba slovenskim narodnim vrednotam zahteva v današnjem času materializma in masifikacije junaško mero ljubezni do Boga in do bližnjega. Zvestoba slovenskemu narodu nam narekuje, da smo politično-ideološko opredeljeni, brez strahu sredi kaosa, ki vlada v današnjem svetu na miselnem področju. Zvestoba krščanstvu in slovenstvu zahteva od slovenskih

beguncev razkropljenih po svetu, da imamo jasno stailšče do življenjskih vprašanj v osebni in družbeni življenju.

Ob 40-letnici slovenskega ideološkega izseljenstva se nove slovenske generacije, rojene v zdomstvu v svobodi, zahvaljujejo staršem, da so v upanju na svobodno bodočnost slovenskega naroda, prevzeli nase težko in zahtevno poslanstvo poli-

tičnega begunca. Slovenska zdomska mladina spremlja življenje Slovencev v očetnjavi: njih upe, uspehe, poraze in zahteve; istočasno se pa zaveda, da ima v svobodnem svetu edinstvene možnosti pričevanja resnice, zgodovinske preteklosti slovenskega naroda ter iskanja demokratičnih perspektiv za bodočnost družbeno-političnih struktur.

Katica Cukjati

Kočevje — Titov najbolj krvavi zločin

Letos se je ves svet spominjal konca najbolj krvave dosedanji vojne, ki jo je sprožil Hitler, končala pa se je ne samo z njegovim porazom, ampak tudi s premnogo narodno tragedijo kot posledico zmage sovjetske osvajalnosti. Tudi Slovincem je konec vojne prinesel poleg rešitve izpod okupatorjev nasilno smrt tisočerih protikomunističnih borcev, ki so bili zvičajno s strani Angležev izročeni Titovim oblastnikom.

O tem govori v angleščini tudi knjiga „Kočevje — Tito's bloodiest crime“ (Kočevje — Titov najbolj krvavi zločin). Avtor knjige je B. M. Karapandžić, ki živi v Clevelandu (ZDA), tiskana pa je bila v Münchnu na Bavarskem.

Pisec najprej predstavi pomembnost zemljepisne lege Slovenije, omenja Churchillov načrt za zavezniški prodor skozi takoj. Ljubljanska vrata, umik slovenskih domobrancev na Koroško, njihovo

izročitev Titovim partizanom in temu sledeči množični pokol v Kočevju. Dodano je tudi dokumentarno pričevanje grofa Nikolaja Tolstoj o „Celovski zaroti“. Iz njegovih navedb je razvidno, da je bila predaja slovenskih, črnogorskih in srbskih protikomunističnih čet Titovim partizanom rezultat nizkotnega dogovora med Britancji in Titovimi oblastmi v zameno, da se partizani umaknejo s slovenskega dela Koroške, ki so ga hoteli priključiti ostali Sloveniji. Po Tolstojevih besedah je bila to ena najbolj umazanih kupčij ob koncu zadnje svetovne vojne.

Karapandžić zaključuje svoje pisanje z besedami: „Pri tem je važno, da je ta zločinski poboj samo majhen del množičnega pobijanja s strani Titovega režima po končani vojni. Te žrtve ne smejo biti pozabljene, z grobov pomorjenih pa je treba strgati kopreno molka, ki jih pokriva. Svetovna javnost mora zvedeti zanje ter

Pogovor z dr. Julijem Savellijem, predsednikom Slovenske pristave

Kdo med nami ne pozna dr. Savellija? Že iz begunskih let v taboriščih je bil vedno sredi javnega življenja. Najtesneje je bil seveda povezan ves čas z našim reprezentativnim zborom Gallus kot njegov pevvodja. Več let je bil predsednik Slovenskega katoliškega starešinstva. Poučeval je tudi na Srednješolskem tečaju ravn. Marka Bajuka. Ob tej priložnosti pa bi se radi pogovorili z njim kot s predsednikom odbora Slovenske pristave v buenosaireskem predmestju Castelar, kjer živi močna slovenska skupnost. S svojo običajno prijaznostjo je takoj pripravljen tudi na pogovor o ustanovi, ki jo s sodelavci vodi z vso skrbjo in ljubeznijo.

Pristava je starosta slovenskih krajevnih središč. Kaj mi lahko poveste o njeni zgodovini?

Res je, zgodovina Pristave se skoro krije z zgodovino našega bivanja v Argentini. Tja v leto 1951 sega njen začetek, ko so štirje pionirji (med temi dva že pokojna: notar Jože Lesar in

.....
obsoditi Tita in njegov krvavi režim.“

Knjiga je bila poslana med drugimi papežu Janezu Pavlu II., predsedniku ZDA Reaganu in britanski ministrski predsednici Thatcherjevi.

(Katoliški glas)

predsednik Miloš Stare) v imenu skupnosti kupili zemljišče na ulici Montes: trije tereni s staro stavbo, ki je služila za stanovanje oskrbnika in za skromen gostinski prostor. Kar je bilo pomembno, je bilo obsežno zemljišče (skoraj 1600 kvadratnih metrov) — prostor naših prvih „taborov“ in kraj vseh naših skupnih prireditve prvih let (z izjemo koncertnih in gledaliških). Obenem pa je služilo tudi za redno zbiranje rojakov, bivajočih v bližini.

Zaradi boljše pravne ureditve lastništva je 18 let pozneje zemljišče bilo prepisano na takratno Društvo Slovencev. Štiri leta pozneje so takratni predstavniki fantovske mladinske organizacije kupili še tri zemljišča, ležeča za prejšnjimi in meječa na ulico Ranchos, ter iz istih razlogov tudi ta prenesli na Zedinjeno Slovenijo.

Takšno je pravno stanje še danes, čeprav že dolga leta vodijo vso upravo in tudi grade vse, kar je na Pristavi zrastle, rojaki, bivajoči na področju tega Doma. Tako sedanja uprava Pristave vodi tudi postopek za sodno prisojno lastništva na takzv. mladinskih terenih, ker se le-ti zaradi dedovanjskih problemov niso mogli po normalni poti prepisati na kupca.

Že iz doslej povedanega vidite, da bi pripovedovanje pristavske

zgodovine postalo zajetno delo. In to tudi je, ker imamo kronista v osebi sedanjega tajnika in prej večkratnega zaslužnega predsednika g. Franceta Perniška, ki z njemu lastno vestnostjo piše kroniko Pristave, da bo ohranjena za bodoče rodove. Bom pa v odgovorih na posamezna vprašanja tudi kaj zgodovine vpletal.

Ustanovni občni zbor Društva Slovenska pristava je bil 1. maja 1966 in je izvolil odbor z g. Perniškom na čelu. Pred tem delujoči Gospodarski odbor pod vodstvom g. Janeza Kralja je prenehal delovati v aprilu 1966.

Slovesna blagoslovitev temeljnega kamna novega Doma je bila

21. januarja 1968. Pergamentno listino s spominskim posvetilom, ki je bila vzidana v temelj Doma, sta poleg blagoslovitelja msgr. Oreharja podpisala še predsednik France Pernišek in tajnik Nande Češarek. Gradbena dela so se pričela julija 1970., načrt je izdelal arh. Franci Pernišek. Delo je počasi napredovalo; majhna pristavska srenja se je morala sproti zadolževati in po plačilu dolga spet zbirati denar za nadaljevanje. Leta 1975 je bila z veliko vnemo in gmotno pomočjo pok. župnika Matije Lamovška in na pobudo msgr. A. Oreharja spodnjim prostorom nadzidana dvorana. Z istimi napori, z istim idealizmom in z enakimi žrtvami kot začetniki graditve nadaljujemo še sedaj, dokler Dom ne bo popolnoma dograjen, da bo v vsem lahko služil svojim namenom.

Kako Domovi določite svoj fizični prostor in njene meje?

Na to vprašanje je težko odgovoriti. Teoretično spada pod območje Doma vse, kar geografsko, trgovsko, vzgojno in prometno teži na naš konec. Po statistiki, ki jo je izdelal (a ne še dokončal) že omenjeni g. Pernišek, bi spadali pod Pristavo kraji Morón, Castellar, Palomar, Hurlingham, Villa Tesei, San Miguel, Ituzaingó in vsa od tu na zahodu ležeča naselja. Območje omenjenih krajev pa se ne more v celoti smatrati za „pristavsko“, saj se „interesne sfere“ za včlanjenje v Domovih pri ljudeh dokaj križajo ter npr. neka-

teri rojaki iz Hurlinghamu hodijo v Slomškov dom ali celo v San Martin, iz moronskih obmejnih naselij v San Justo itd. A to ni važno. Važno je, da naši ljudje v Domove zahajajo in se ne izgublajo v tujem okolju ter se nam tako odtujijo.

Po doslej zbranih podatkih je naša ozemlja, težečem na Pristavo, naseljenih 154 slovenskih družin, vsega pa 638 oseb — 320 žensk in 318 moških. Od teh je mladoletnih (otrok, šolarjev in dijakov) 134. V članstvo Pristave je prijavljenih okrog 180 oseb (seveda je tem dodati šolske otroke ter mladoletne, ki še niso člani), vse drugo — v kolikor ni vključeno v kak drug Dom — le sem in tja zaide k nam, morda ob večjih slovesnostih ali pa nikdar. Marsikatero teh družin so družine takojmenovanih staronaseljencev, ki se nam le redko približajo. Med njimi je ob naši naselitvi opravila svojo vlogo uradna „apartheid“ politika. Nekaj pa je med njimi tudi mešanih zakonov in se zato ne približajo. Če pa kdaj pridejo med nas, jih lepo sprejmemo in vedno zadovoljni odhajajo ter se ob novih priložnostih tudi vračajo.

In odnos do ostale skupnosti?

Je takšen, kot mora biti, da skupnost lahko raste in v medsebojnem sodelovanju, podpiranju in plemenitem tekmovanju dosega svoje cilje. Sodelujemo bodisi s svojimi člani, bodisi kot Dom povsod, kjer nas potrebujejo. Zato se redno udeležujemo sej Medorga-

nizacijskega sveta ali katerihkoli drugih odborov, ki se sestavljajo za pripravo in izvedbo posebnih nalog. Zveza z drugimi Domovi se vzdržuje po članih z obiskovanjem njihovih prireditvev ali z obiski skupin med seboj. Znanj so obiski mladine enega Doma mladini drugega ali gostovanja enega Doma z igro v drugem Domu. Taki obiski so najlepši dokaz zavesti skupnih idealov in poročstvo za vzdrževanje povezanosti med nami.

Kako je z dušnopastirskim delom med vami?

Rojaki z našega področja, kolikor niso hodili še vedno k verskim obredom v Slovenski hiši, so od maja 1954. zahajali k mašam v Colegio Sagrado Corazón, kjer je bil g. Matija Lamovšek hišni duhovnik. S predhodno velikonočno obnovo se je na cvetno nedeljo 1963 služba božja za naše ljudi začela v stari, zapuščeni kapeli Señor de los Milagros (sedanja vikarija g. Franceta Himmelreicha), vse do prvega petka v avgustu istega leta, ko se je preselila za stalno na Pristavo, najprej v šolske prostore, od 1975 v dvorano 1. nadstropja, ki je urejena tako, da lahko služi za verske in tudi druge prireditve. Po smrti g. Lamovška je dušnopastirsko skrb za nas prevzel prof. France Bergant. Zvest in vztrajen pomočnik pri tem delu je bil vsa leta in je še msgr. Orehar.

In vaša šola?

Da, naša šola. S Prešernovim

imenom se ponaša. Pred dvema letoma je, skupno s svojo voditeljico gđc. Mijo Markeževu, obhajala svojo 30-letnico. Iz njene zgodovine — zelo bogata je! — bi omenil le eno zanimivost. Ker prostori v stari hiši niso zadoščali za potrebe šole, je marca 1959. mladina v sodelovanju in s pomočjo krajevnega odbora staršev, ki mu je predsedoval g. Marjan Pograjc st., začela sama graditi nove prostore, ki so potem dolga leta, vse do zidanja centralne stavbe, služili šoli, mladinskim organizacijam in na sploh za najrazličnejše notranje prireditve družabnega ali kulturnega značaja, pa tudi za sv. maše. Omenil sem šolski odbor, zato, da bi poudaril, da je to bil prvi šolski odbor v naši skupnosti.

Kakšne delovne skupine imate na Pristavi poleg odbora?

Poleg obeh mladinskih organizacij, ki imata vsaka svoj odbor ter tudi samostojno delujeta (samostojne prireditve), je mladina aktivno udeležena v glavnem odboru in rada sodeluje, kadarkoli jo povabimo k sodelovanju, naj bo to pri pevskem zboru, pri gledališki skupini ali kjerkoli. Omenil sem pevski zbor. Pred mnogimi leti je na Pristavi vadil številen in zelo dober otroški zbor, ki ga je vodila ga. Marija Fink-Geržiničeva. Prenehal je. Še lani smo imeli manjši pevski zbor, sestavljen iz starejših in mladih, ki je ob večjih slovesnostih sodeloval pri sv. maši. Sedaj pa imamo kot skupino, ki redno in resno dela,

Mladinski pevski zbor, ki ga vodi ga. Anka Gaserjeva. Druga skoro redno delujoča skupina je gledališka, ki jo z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo vodi g. Miha Gaser. Ta je ob lanskem Pristavskem dnevu štirikrat postavila na naš veliki oder na prostem pod ombujem Petančičevo množično igro „Naša apostola“ z nad 100 nastopajočimi, za letošnji Pristavski dan pa pripravlja naslednje delo iz ciklusa slovenske zgodovine „Kralj Svetopolk“.

Dandanes se mladina zelo posveča športu. Je tudi na Pristavi tako?

Naša mladina pač ni izjema. Le preveč enostransko je to udejstvovanje: nogomet in odbojka. Zelo malo namiznega tenisa, lahke atletike prav tako, in konec. In vendar je prav ta kraljica športa. A volja po drugih disciplinah mora priti iz njih samih, vsiliti je ni mogoče.

Se spominjate kakih 20 alj več let nazaj, ko se je na Pristavi odlikovala skupina orodnih telovadcev? Čop, Kurnik, Vrečar... Nihče jih ni posnema. Duh časa veje pač v drugo smer.

Imamo tudi precej razgibano folklorno skupino, ki jo vodi g. Jure Ahčin, ki si prizadeva, da nam prikaže naše plesne v izvorni obliki, izogibajoč se baletnih in podobnih prijemov. A počasi primanjkuje primerne literature.

Tudi knjižnico imamo, krstili smo jo po pisatelju Karlu Mau-

serju. Žal se v zadnjih letih število njenih knjig ne množi, pa tudi krog bralcev se krči. V načrtu imamo širšo akcijo v tej smeri kot tudi za poživitev dela v drugih panogah (šah, recitacijski, debatni krožek).

Dela je veliko. Imate dovolj delavcev?

Prav, da mi zastavljate to vprašanje. Hvala Bogu, dovolj delavljivih ljudi imamo in radi se odzovejo vabilu za to ali ono delo, da le vidijo, da je uspešno. A česar pogrešam, je sodelovanje izobražencev. Z delom v drugih ustanovah in organizacijah — v kolikor sploh ne stoje ob strani! — se odtujujejo Domu, dasi bi bili temu krvavo potrebni. Ne pozabimo namreč, da so krajevni Domovi naš drugi dom, ki poleg družine in šole mora nadaljevati z delom za ohranjenje naše krvi.

Zanima nas še toliko stvari: življenje v Domu med tednom, ob sobotah in nedeljah.

Življenje se razvija le v večernih urah, ko je tudi oskrbovan gostinski del in kuhinja, ko pridejo šolski otroci. Petdeset jih je samo, a za naprej so izgledi vzpodbudni. Na našem koncu imamo dokaj mladih družin, ki bodo za to gotovo poskrbele. — V popoldanskih urah ob lepem vremenu zaživi športno igrišče tja v pozne večerne ure. Nedelja pa redno zbira srenjo k službi božji. Potem so spet pevske vaje, sestanki, možakarji možujejo pri svojem o-

mizju Cynar-kluba, mladi pa ob sladkarijah, kavi in neizogibni Coca-coli rešujejo svoje „probleme“ ali pa se spet izživljajo na igrišču. Le uboge mamice so morale takoj po maši domov, da pripravijo nedeljski obed za lačno družino. Tako nam poteka življenje, ki ga spreminjajo prireditve: obletnice, večje slovesnosti, skupna kosila ali večerje, družinske nedelje...

Kaj bi še dodali za popolno sliko?

Preveč bi se raztegnil najin razgovor. Le to bi še omenil: Pristavska kapela je posvečena sv. bratoma Cirilu in Metodu in letos je Metodovo leto. Za ta jubilej je naše Društvo Slovenska pristava naprosilo akad. kiparja Franceta Ahčina, da je izdelal relief obeh svetnikov. Umetniško delo v dveh formatih (pravokotni in okrogli) ter različnih barvah in tehnikah žgane gline. Pristava že razpečava in krasi že marsikateri slovenski dom med nami. V kratkem izide še poseben prospekt o tem, nakar bomo skušali ta res lepi relief čimbolj razširiti med našo skupnostjo v Argentini in izven nje.

Sicer pa naj končam s to-le mislijo: Smo tudi v mednarodnem letu mladine. Na njo smo mislili vedno pri vseh naših naporih, mislimo na njo tudi sedaj. In za naš letošnji Pristavski dan smo si izbrali geslo: Z mladimi z roko v roki — za našo bodočnost!

Pogovarjal se je
Jure Vombergar

Prepovedano sadje

Ali veste, da je najbolj občutljiva tatvina — tatvina sadja? Najbolj občutljiva namreč za lastnika sadovnjaka ali vinograda. Tak tatič navadno pobere le vse napol zrelo in nato odvrže.

V sadovnjaku naše kolonije najdete več izvrstnih vrst okusnega sadja. Zori v različnih časih, tako da smo ga veseli prav vse poletne mesce. Najprej te vabijo temno plave slive, zoreče že v decembru. Potem se nam ponujajo okusne marelice, od drobnih do debelih, bolj ali manj sladkih, prav v januarске dni. Za tem te kličejo breskve žametno oranžnih lic, različne debelosti in okusov. Tudi hruške se že obetajoče gugajo na šibkih vejah, potem zaplavele slive, ki niso le cukren sočen sad v ustih, ampak tudi dobrodošle v cmočkih, predvsem pa v slivovi mreži. Za navrček so februarja uporabna že jabolka, v jeseni pa se izluščijo že orehi, brez katerih ni praznika potic.

Ne smem mimo vinske trte. Čim potemnjijo prve jagode na grozdju, so zapeljiva vaba otroškim očem. Kako tudi ne? Saj nima vsakdo sreče, da bi izpulil naravnost iz grozda na trsu sočno jagodo!

Pokojni Rudolf je vse to drevje nasadil z veliko ljubeznijo in po bistrem preudarku, da bi mu bilo koristno čez vso raztegnjeno polet-

je. Nanj je bil ponosen, ga skrbno čuval in vestno opravljaj. S toplo besedo je govoril o njem in ga razkazoval ljudem, ki so se kaj razumeli na sadjarstvo. Zato pa je tudi znal ceniti vsak sad, ki ga je občudoval in spremljal od cvetja pa do zadnjih dni dozorevanja.

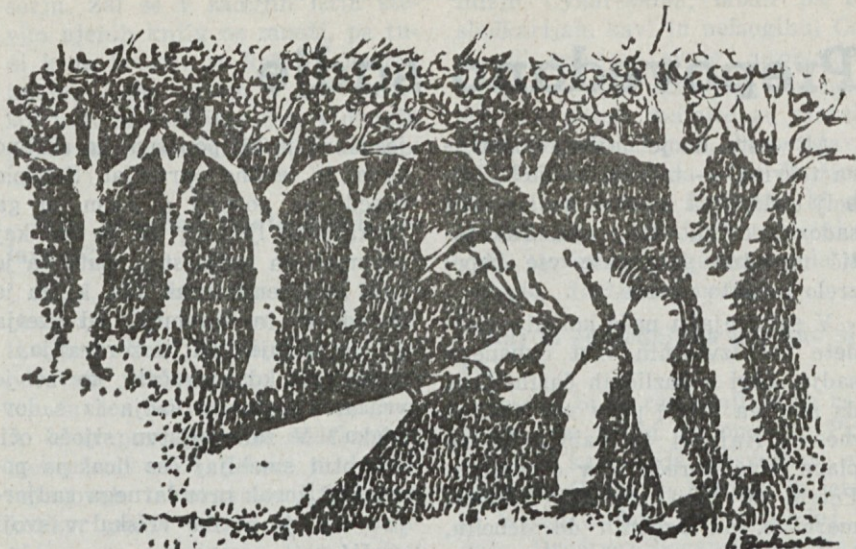
Ste ga kdaj srečali, ko se je vračal s košarico sadja iz sadovnjaka? V zadovoljstvu sijóče oči, dobrotni smehljaj čez lica, pa pomlajeni korak preudarnega sadjarja — ki je potihó vriskal v svoji sreči!

To je bila njegova mala ljubljena domačija, spominjajoča ga na trden domači hram v bregéh nad Ormožem. Z veseljem ji je posvečal svoje delo, trud in žulje rok.

„Izredna škoda, če mi potrgajo nezrelo sadje, ki ga potem zavržejo. Glejte breskve: vsaka je ugriznjena, ko ji manjka le še nekaj dni, da bi lepo dozorela. To me prav jezí, da so nekateri otroci tako pomanjkljivo vzgojeni!“ je večkrat tarnal in nosil primerke sadja v rokah.

Prepričaj otroka, ki si je pozelel marelice, breske ali jagode grozda, naj še počaka en teden, da bo dozorelo! Če pa je njegova želja po ogledanem sadežu prav ta trenutek nepremagljiva...

— — — — —
Vsi smo vedeli, da hodi ob več-

rih z linterno po svoji kmetijici ter zasleduje roparske mravlje, ki ožive v poletnih časih šele pod noč. Ni nam pa ostalo skrito, da je te svoje pohode obenem posvečal tudi „policijskim“ ciljem. Nadzoroval je namreč obloženo sadno drevje, ki bi bilo lahko olajšano po velikih „dvonožnih“ mravljah.

Mi, kj smo bivali v duhovniški hiši, smo dobro pogruntali, kdaj je bil na pohodu: tedaj je njegova varčna roka za sabo ugasnila luč v sobi.

Tisto leto je prišla v kolonijo čreda malo poslušnih in živih fantov, dasi je on pričakoval mirne dečke, katerim bi bil želel z nekaj predavanji poglobiti in razširiti svet kulturnih vrednot.

Neko popoldne je zalotil dva fantiča, ki sta zapičila svoje oči

na nizko breskvino drevo, obloženo z vabečimi, živo rožnatimi sadeži. Od vseh strani sta si ga „strateško“ ogledovala...

To je zadostovalo za utemeljen sum. Sklenil je torej poostriti svoje nadzorstvo.

Povečerjali smo in kakor vedno opravili s pobožno zbranostjo ter petjem večerno molitev. Nato smo se namestili v železne stole pred našo hišo.

Veliko okno gospodovega bivališča je bilo razsvetljeno. Gospod je bil doma. Tako smo bili prepričani. Celo zasmilil se nam je bil: ves dan je delal po zemlji, zvečer pa še nadaljeval pri pisalni mizi.

„Nocoj vam bom pa povedal eno, ki jo pripisujejo nekemu grškemu modrijanu,“ je začel klepet vedno dobro razpoloženi advokat Vinko.

„Vam, gospa Milka, ki brez dvoma filozofe zelo upoštevate, morebiti ne bo všeč.“ Navihano je poškilil po svoji sosedu. „Veste, kakor v naših časih so tudi tedaj bili taki, ki so hoteli velikega filozofa potisniti v zadrego. Tako sta se našla dva komaj dorasla mladeniča, ki sta stopila pred njega in ga resno pobarala: „Mojster, vsi vemo, da ste moder človek. Zato sva prišla po vaš nasvet. Kaj naj storiva: naj se poročiva ali naj ostaneva samska?“ — Modrijan ju je premeril od glave do nog, se jima hudomušno nasmehnil in naglo dejal: „Kakorkoli bosta naredila, se bosta kesala!“

Sproščeni krotot je udaril v temni večer, ki ga je krasilo le bliskovito šviganje ognjenih kresnic med drevjem.

„Ubogi reveži, kako trpite ob ženah! Res se mi smilite!“ je gospa Milka z lila merico neprijetne prizadetosti na pripovednika.

Zdaj ali nikoli — sta se odločila fantiča v senci večera.

Nenadoma sta se približala breskvinemu drevesu. Trgala sta breskev za breskvo ter jih potiskala kar za srajco.

Onemeli smo v živahnem pogovoru.

„Kar daj, saj naju nihče ne vidi!“ je prvi vzpodbujal drugega. „Stari je doma.“

„Opazuj v okno, če bi ugasnil luč!“ je drugi opozarjal prvega. Vsakokrat, ko sta odtrgala sad, se je veja stresla in zašumelo je list-

je, kakor bi drevo zastokalo v bolečini za vsak izgubljen sadež.

Med hitro otipavanje vej in obiranje je čisto nepričakovano posvetila žarka luč. Osvetlila je s pogubnimi žarki naravnost oba vneta obiralca.

Zdelo se je, da se je napadeno drevesce oddahnilo.

„Fanta, zdaj se pa kar približajta in prinesita nabrane breskve meni, ker sta mi prihranila delo!“ se je zaslišal odločen gospodov glas izza brajdine sohe.

Negibna sta obstala, še potuhniti se nista imela časa.

Zbežati se ni dalo, skriti tudi ne. Zaželela sta si le to, da bi ju zemlja pogoltnila in skrila z vso nabrano obtežitvijo za srajco. Počasi sta se izkobacala izza vej ter se molče bližala proti gospodu.

„Kar z mano!“ je ukazal jezni glas. „Se bomo pogovorili!“

Odvedel ju je v svojo razsvetljeno sobo, kjer sta najprej zložila plen kar na posteljo. Nato pa se je začelo primerno vzgojno „predavanje“, katerega nekaj besed smo ujeli tudi mi.

Naš klepet se je ustavil. Lep večer je bil pokvarjen. Zdelo se nam je, da je neka nepričakovana senca pokrila dobrotljivo razmerje do nas vseh.

Gospod je bil drugo jutro zelo resen in ni nas nagovarjal s toploto kakor običajno. Med mašo je kratko pridigal o izvirnem grehu, ki sega do današnjih dni in še čez...

Prihodnost slovenskega naroda in kulture

Javna tribuna Slovenski narod in slovenska kultura, ki jo je pripravilo slovensko Društvo pisateljev 11. in 12. januarja tega leta v Cankarjevem domu v Ljubljani, nikakor ni bila nekaj slučajnega. Bila je izbruh dolgo tlačanih narodnih sil in posledica nekaterih zelo surovih potez jugoslovanske zvezne politike, ki so hotele vplivati na slovenski narod raznarodovalno.

Videti je, da se je v Sloveniji zadnja leta ustvarila dokaj enotna narodna fronta ob poskusu vsiljevanja skupnih programskih jeder, ki bi do kraja spodkopala narodno vzgojo, ko bi jih sprejelo. Odpor do programskih jeder je prišel iz pisateljskih vrst, medtem ko je slovenska politika stala ob strani ali pa skušala programska jedra opravičevati in zagovarjati. Istočasno so pisatelji tudi jasno spregovorili o poraznih posledicah usmerjenega izobraževanja, ki je bilo sprejeto že pred nekaj leti. Kot na dlani je bilo, da teži usmerjeno izobraževanje k vzgoji tehnokratskega polizobražen-

.....

Tisto leto se ni nihče več dotaknil ne zrelega, še manj nezrelega sadja. Tudi lúci ali temi v njegovi sobi nismo več verjeli. V gospodu pa smo zaslutili skrito zvitost lisjaka...

Jože Krivec

ca, ki mu je narodna in kulturna zavest deveta briga.

Ozračje ljubljanske tribune je pokazalo, da slovenski narod izgublja narodno zavest in samostojnost iz treh vzrokov:

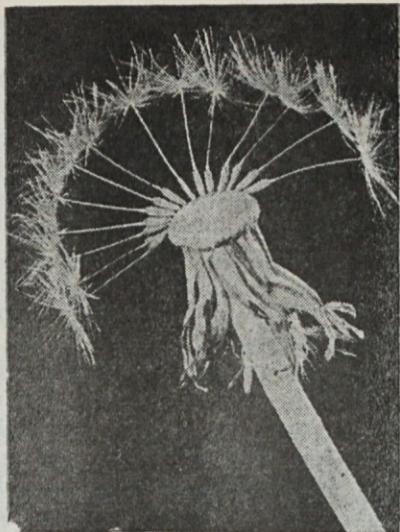
1. Nobenega dvoma ni več, da pospešuje jugoslovanska zvezna politika z vsemi sredstvi raznarodovanje Slovencev.

2. Večina pisateljev in izobražencev je dokončno spoznala, da je komunistični nauk zadal po letu 1945 slovenskemu narodu globoke rane, saj mu gre ves čas predvsem za oblast in za cilje mednarodnega komunizma, koristi naroda so mu pa malo mar.

3. Tretji vzrok je splošne svetovne narave. Razvoj v mednarodni politiki, predvsem tekmovanje med velasilama, izpodkopava samostojnost manjšin narodov in si jih na vse načine podreja. Slovenci smo v takšnem svetu še posebej izpostavljeni in ogroženi.

Če premislimo vse tri vzroke slovenske narodne ogroženosti, ki je prišla na ljubljanski tribuni dovolj jasno do izraza, vidimo, da smo Slovenci na dokončnem zgodovinskem razpotju: ali nam bo uspelo zbrati vse zdrave moči naroda in tako premagati stisko raznarodovalnega postopka, ali pa se bomo počasi utopili v jugoslovanstvu nedoločene (ali pa določene, srbske) barve in v ko-

munističnem internacionalizmu, ki mu bo gospodoval sovjetski imperializem.

ALI SE PISATELJI RES PREVEČ ZANIMAJO ZA POLITIKO?

Vsa besedila, ki so jih pisatelji in kulturniki prebrali na ljubljanski tribuni, so izšla v začetku aprila v Ljubljani v knjigi z naslovom Slovenski narod in slovenska kultura. Tako imamo pred seboj izvirna besedila in si jih lahko podrobneje ogledamo.

Uvodno besedo je imel pisatelj Tone Partljič. Povedal je, da je „do zborovanja prišlo po enoletni želji Društva slovenskih pisateljev“. Odkrito je tudi povedal, „da se pisatelji čutijo ogrožene znotraj države...“ Veliko pozornosti je posvetil očitkom, da se slovenski pisatelji

zadnja leta preveč posvečajo politiki. Na te očitke je odgovoril: „Če oblast, Socialistična zveza oziroma še OF in Partija niso pravočasno, jasno in nedvoumno spregovorili o Golem otoku, dachauskih procesih, roški likvidaciji domobrancev, bi morali po moji skromni pameti pisateljem izreči spoštovanje in priznanje, da so te teme odprli, načeli, legalizirali, seveda na literaren način.“

V tisku so se tudi vrstili očitki, da s tem pisatelji vznemirjajo slovensko javnost. Partljič je odgovoril: „...javnost je vznemirjena zaradi gospodarskega položaja, ki ga v glavnem ni zakrivila inteligenca..., javnost je vznemirjena zaradi visokih cen in težkega preživljanja... Vznemirjajo nas nadalje procesi zoper intelektualce... Iskati sovražnike ljudstva med pisatelji, oprostite, ta burka je stara že tisoč let... in vedno je bila le burka.“

KAKŠNO JE STANJE SLOVENSKEGA NARODA IN NJEGOVE KULTURE?

Eno uvodnih razmišljanj na tribuni je imel sociolog DIMITRIJ RUPPEL. Bil je pregledno in izčrpno.

Takoj na začetku je odprl vprašanje o položaju slovenskega naroda, ki ni imel in še nima svoje lastne države, kot jo ima večina narodov, ki živijo v narodnih državah. Zato je bilo vprašanje slovenskega naroda in njegovega obstoja vedno najtesneje povezano z njegovo kulturo, ki mu je bila edina zgodovinsko politična opora.

Kultura je pomenila v preteklosti

Slovenec zametek naroda-države. Tako je prišlo do prepričanja, da je za našo narodno usodo odgovorno izobraženstvo. Takšno pojmovanje naroda in kulture sega še v povojni čas, saj še vedno nismo narod s svojo državo, še vedno je kultura edina opora naroda.

Nato je Rupel analiziral anketo o slovenskem javnem mnenju iz leta 1984. Analiza te ankete vodi do dokaj črnogledih sklepov. „Naša anketa nam kaže, da osnovne (biološke) predpostavke niso izpolnjene, oziroma postajajo problematične... To ne pomeni nič drugega kot to, da so postale vprašljive same predpostavke golega obstoja Slovencev kot svobodnih, v miru živečih, poštenih, delavnih ljudi in njihovih družin.“

Tako je prišel na podlagi analize te ankete Rupel do sklepa, da je boj za obstanek, za preživetje, pri Slovencih kulturo že čisto izpodrinil. To pa po njegovem pomeni, da se Slovenci že spreminjamo iz kulturne dežele v nekulturno podeželje. Vzroki za takšen razvoj pa so v družbi sami, torej pri tistih, ki družbi vladajo. Rupel je odkril vzroke za krizo v celotni jugoslovanski ureditvi, ki je vsa povojna leta gradila na „proletariatu“, kulturo pa izpodrivala. Le tako je mogoče, da se Stipe Šušvar, hrvaški partijski ideolog, brez sramu izrazi: „...da imamo pri nas (v Jugoslaviji) štiri milijone pridnih delavcev (ki podpirajo režim) in en milijon nekoristnih, protirevolucionarnih intelektualcev.“

Zatem je Rupel nanizal podatke

o krčenju denarja za kulturo in znanost. Na koncu se je vprašal, ali slovenski narod lahko živi in preživi tudi brez kulture in znanosti. Seveda ne more preživeti, razen če hoče pasti nazaj v skrajno nerazvitanost in nekulturnost. „Menim, da vizija delovnega taborišča ni združljiva s programom slovenskega naroda in da je takšna vizija grožnja tako slovenski kulturi kot slovenskemu narodu.“

Te Ruplove besede najrazločneje označujejo sedanji slovenski trenutek. Slovenci smo že na meji „kulture delovnega taborišča“, smo na tem, da bomo delali le še za goli obstoj in vzdrževanje režima, ki nas je pripeljal tako daleč.

O občutku narodne ogroženosti je spregovoril tudi pisatelj CIRIL ZLOBEC. Poudaril je nesmisel poskusa skupnih programskih jeder. Omenil je tudi nasprotja med narodi in republikami v Jugoslaviji; te se zadnji čas nevarno poglobljajo. Prav tako je spregovoril o nasprotju med kulturo in politiko, ki so zadnji čas vse večja. Poudaril je, da stojimo pred odgovorno nalogo, zagotoviti slovenskemu narodu njegov lastni obraz v prihodnosti.

NAROD IN KOMUNISTIČNI SVETOVNI NAZOR

Boris Pahor, slovenski pisatelj iz Trsta, prepričan socialist, je slovenskemu občinstvu znan že iz l. 1976, ko je prišlo zaradi knjige EDVARD KOCBEK — pričevalec našega časa, ki jo je Pahor izdal v Trstu, v matični Sloveniji do burne pravde

„Kocbek“. Znan pa je tudi kot mednarodni strokovnjak za narodne manjšine in zatirane narode.

Pahor je poudaril usodnost naše narodne razkosanosti po letu 1918 in opozoril na dodatno usodnost po letu 1945, ko je začela slovenska komunistična oblast na narod gledati le z očmi komunističnega svetovnega nazora in njegovih koristi. Po tem mišljenju so bili vsi, ki so mislili in čutili drugače, sovražniki ljudstva. Tudi slepo poudarjanje „bratstva in edinstva“ je bilo le voda na mlin tistih sil, ki so imeli vse od začetka v načrtu, slovenski narod utopiti v jugoslovansko nacijo. Pahor je ugotovil, da v Sloveniji še ni slišati zahteve po vzgoji, ki bi upoštevala zvestobo narodni biti. Nadalje je Pahor slovenski partiji očital sejanje nestrpnosti med zamejskimi Slovenci v Italiji in Avstriji, saj ji je vedno šlo očitno le za utrjevanje mednarodnih komunističnih koristi med zamejskimi Slovenci, ne pa za njihov narodni blagor. Tako je rekel, da je „leta 1954 po priključitvi Trsta Italiji iz Slovenije prišlo navdilo (poslala sta ga Kraigher in Marinko) naj se slovenski ljudje odrečejo samostojnemu političnemu nastopanju in naj se vključimo v italijanske državne — seveda levičarske — stranke.“

Zatem je podrobneje opisal posebej slovenske komunistične partije, da bi Slovencem v Trstu in na Koroškem onemogočila enoten narodno-politični nastop, ki ne bi bil več pod njenim nadzorom. „Za tako stanje nosi seveda odgovornost

matica, kakor je po vojni na sploh prevzela nase vso odgovornost za usodo slovenstva.“ Pahorjevo prepričanje je: „...ideologija (komunistična) mora odstopiti prvo mesto skrbi za usodo slovenstva.“

SPOMENKA HRIBAR je v svojem prispevku najprej pojasnila, da se na tej tribuni govorniki ozirajo v preteklost, „da bi se izognili čerem v preteklosti, čerem, ob katerih se je razbijala in se je razbila enotna reka narodovega življenja“. Za sedanjost pa je ugotovila: „Kar nas danes razdvaja in razbija kot eno telo, je ideološki ekskluzivizem (=svetovnonazorska nestrpnost), ki je utemeljen na identifikaciji (=enačenju) narod-razred oziroma razred-narod. To končno pomeni: narod-Partija oziroma Partija-narod.“

Hribarjeva je hotela povedati, da se je komunistična partija s svojim nestrpnim svetovnim nazorstvom polastila celega naroda in si ga samovoljno postavila v svojo službo. Po njenem mišljenju je to zelo škodljivo, saj je narod tista osnovna človeška skupnost, ki trenutno politiko in njene koristi daleč presega. Zato je menila, da je takšno gledanje na narod „prej sredstvo za razkrajanje kakor pa vsedružujoča zavest skupne narodove usode“.

SLOVENSKI NAROD IN GOSPODARSTVO

Pisatelj BOJAN ŠTIH je zadnja leta objavil veliko premišljanj o socializmu, narodu in kulturi. Prepričan je, da je socializem možen le, če se opira na kulturo in priznava

svobodo mišljenja. Veliko pozornosti je zadnji čas v svojih knjigah posvetil premišljanju o demokratičnem socializmu v nasprotju z boljševiskim komunizmom, katerega dedič je po njegovem povojna slovenska politika.

Na ljubljanski tribuni je spregovoril o času, v katerem živimo, in ga imenoval „čas globalne moralne krize socializma, kakršen se nam predstavlja v leninistično-stalinistični politični redakciji.“ Takoj zatem pa je prešel na svoj drugi priljubljeni predmet, na narodno gospodarstvo, ki nas Slovence že od nekdaj tlači k tlom. Zadnji čas predvsem zato, ker v imenu gospodarstva popolnoma zapostavljamo kulturo in ne nazadnje tudi svoje človeško dostojanstvo. Pa tudi zato, ker s tem, kar imamo, ne znamo pametno ravnati. Štih je menil, da je hudo, ker je monopol gospodarstva kulturo, znanost, prosveto, zdravstvo, skratka vse, kar določa narod kot človeško kulturno in duhovno skupnost, utesnil. „Danes sta naša kultura in znanost v hudo podrejenem položaju.“

Štih se je dotaknil gospodarskega vprašanja in ga prikazal s podatki. Tako je ugotovil, da temelji bogastvo Amerike in Japonske v 75% prispevka male industrije, medtem ko znaša ta odstotek pri Slovencih komaj 3%. Narodno bogastvo Amerike in Japonske pa ne temelji le na mali industriji, marveč tudi na sodobni znanosti in tehnologiji, ki omogočata mali industriji naglo prilagajanje.

Za slovensko gospodarstvo je Štih

ugotovil, da je „nosilec povsem jasnih raznarodovalnih procesov v matični Sloveniji“, kar je po njegovem nevaren razkroj. Menil je, da imata pri pravilnem razvoju gospodarstva veliko vlogo kultura in znanost. V slovenski preteklosti sta bili kultura in narodno gospodarstvo močno povezani, kar bi nam moralo biti v pouk. Velika nevarnost za našo narodno prihodnost je enostranska tehnična vzgoja zadnjega časa, ki bi lahko na dolgo roko pomenila kulturni samomor.

Štihova zadnja in najbolj srčna misel je bila posvečena „slovenskemu kulturnemu parlamentu“, ki naj bi združeval vse Slovence v skupnih prizadevanjih za narodovo prihodnost, ne glede na državne meje. „V tem parlamentu bi razpravljali o vseh vprašanjih našega naroda v razmerah moderne tehnološke revolucije in prihodnjega sveta, ki je pred našimi durmi. Mi moramo najti pot do tega parlamenta,“ je sklenil Štih svoje misli.

(Drugi del prihodnjič)

(Naša luč, 1985/6)

v družini

Alojzij Šuštar,
nadškof in metropolit.

MISIJONSKO POSŁANSTVO DRUŽINE

1. Vsaka pristno krščanska družina je in mora biti nosilka misijonske duhovnosti in misijonskega poslanstva. Ta nujnost izhaja iz dejstva, da je družina domača Cerkev, ki ima in mora imeti iste bistvene lastnosti in isto poslanstvo kot vesoljna Cerkev.

Da je družina nosilka misijonske duhovnosti, pomeni, da se zaveda svoje misijonske soodgovornosti in svoje dolžnosti, da sodeluje pri oznanjevanju evangelija in razširjanju božjega kraljestva. Da je družina nosilka misijonskega poslanstva, pomeni, da iz svoje misijonske duhovnosti razvija tudi posebno misijonsko dejavnost od molitve pa do denarne pomoči.

Naša prva trditev je najprej utemeljena v resnici, ki jo je ravnó zadnja škofovska sinoda posebno močno poudarila, da je namreč družina Cerkev v malem, domača ali hišna Cerkev, Cerkev družinske skupnosti. Kakršna družina, taka Cerkev. Kakršna Cerkev, taka družina. Podoba, življenjska moč, pristnost in dejavnost Cer-

kve se najbolj pokaže v družini.

Na drugi strani pa je mogoče ravnó iz družin razbrati, kakšna je Cerkev. Morda se te resnice v preveč individualističnem pojmovanju krščanskega življenja in v preveč pravnem in organizacijskem gledanju na Cerkev nismo vedno dovolj zavedali. Odkar pa je drugi vatikanski cerkveni zbor znova poudaril Cerkev kot božje ljudstvo, kot občestvo in kot eno samo božjo družino, je tudi družina dobila novo mesto in pomen v Cerkvi. Eden najvažnejših sadov zadnje škofovske sinode je nedvomno izredno močan poudarek družine v Cerkvi in zato tudi skrbi vseh v Cerkvi za družine.

Če je torej družina domača hišna Cerkev in Cerkev v malem, mora nujno biti ena, sveta, katoliška in apostolska, kar pravzaprav pomeni misijonska. Kakor se

kristjan ne more in ne sme zapreti sam vase, če hoče ostati pravi kristjan, kakor vesoljna Cerkev ne more in ne sme pozabiti ali odriniti na stran Kristusovega misijonskega naročila, tako tudi družina ne sme in ne more zanemariti svoje posebne misijonske duhovnosti in misijonskega poslanstva.

Ravno ta zavest in ta dejavnost je eno bistvenih meril za pristnost krščanskega življenja v družini, za zvestobo Kristusovemu evangeliju in za živo povezanost z vesoljno Cerkvijo. Kjer sta ta zavest in ta dejavnost premalo razviti, to ni vedno znamenje malomarnosti ali slabe volje, temveč večkrat kratko malo pomanjkanje poznanja resnične Kristusove Cerkve. Glavno odgovornost za to imajo verjetno prav duhovniki in katehisti, ker ne oznanjajo in sami ne živijo vseh razsežnosti Kristusove Cerkve.

2. Družina izvršuje svoje misijonsko poslanstvo na svoj lastni način, ki obsega predvsem tehle pet sestavin:

1. zanimanje za misijone;
2. molitev za misijone;
3. gmotna pomoč misijonarjem;
4. širjenje misijonske duhovnosti v svoji okolici;
5. Sodelovanje pri posebnih misijonskih akcijah.

Samo ob sebi umevno je, da družina kot celota ne more na enak način razvijati misijonske duhovnosti in dejavnosti kakor posameznik. Vendar je razlika bolj v načinu kakor v stvari sami. Zanimanje za misijone se mora razte-

zati v dveh razsežnostih. Prva je splošno zanimanje za stanje in razvoj vesoljne Cerkve in za njen položaj v misijonih. Druga pa je določena usmeritev zanimanja za to ali ono misijonsko pokrajino oziroma za tega ali onega misijonarja. Da so za ohranitev in dinamičen razvoj zanimanja potrebna sveža poročila, knjige in časopisi in morda tudi srečanje z misijonarji, ni treba še posebej omenjati.

Molitev za misijone naj bi postala sestavni del družinske molitve. Kakor na primer verna družina pri večerni molitvi doda še očenaš za zdravje, za božje varstvo ali za srečno zadnjo uro, tako naj bi dodala tudi molitev za misijone, misijonarje in misijonske poklice. Gmotna pomoč naj bi spadala k družinskemu proračunu in delitvi denarnih dohodkov. Že danes se dogaja, da družine tudi iz osebnih prihrankov otrok določajo denarni prispevek za misijone. To naj ne bi bila samo redka izjema ali posebno junaško dejanje za misijonsko nedeljo, ampak samo ob sebi umeven delež družinskih dohodkov za misijone.

Svoje misijonske duhovnosti in dejavnosti verna družina ne bi smela skrivati, kakor da bi jo bilo sram, ampak naj o tem nevsiljivo in naravno pripoveduje tudi drugim. Takj osebni stiki, ki nastajajo iz življenjskih izkušenj in doživljajo svoje preverjanje v dejanjih, so najboljša propaganda za misijone. Da so člani verne krščanske družine pripravljeni sodelovati tudi pri posebnih misijon-

skih akcijah, kot so na primer misijonska razstava, posebna misijonska prireditve, širjenje misijonske literature, zbiranje denarnih sredstev za uresničenje določenih načrtov, je samo ob sebi razumljivo.

3. Družine, iz katerih izhajajo misijonarji ali misijonarke, in njihovi ožji sorodniki, so in naj bodo posebna središča in žarišča misijonske dejavnosti v krajevni Cerkvi, zlasti v župniji, in oporišča za stik z misijonarji in misijoni. Žal se velikokrat dogaja, da celo družine same, posebno mlajši rod, pozabljajo, da je iz njihove srede izšel misijonar, in še manj za to vedo sosede, sorodniki in župnijsko občestvo. Kaj takega se ne bi smelo dogajati.

Že misijonarji sami, posebno pa župnija in misijonski sodelavci v domovini, bi morali storiti vse, da bi družine z misijonskimi poklici,

posebno dokler so misijonarji še živi, ostali duhovna in dejavna, osebna in organizacijska središča in žarišča misijonske dejavnosti. Pri tem ne gre za nobeno razkazovanje ali ponašanje, za nobeno uveljavljanje na račun drugih, ampak za tisto krščansko solidarnost in občestvo, ki po osebah dobi posebno življenjsko moč in učinkovitost. Osebno poznanje človeka, srečanje in pogovor z njim, njegova poročila in sodelovanje z njim vse drugače približajo misijonske naloge in poživijo zanimanje za misijone in povezavo z misijonarji. Neposredni in najbolj prepričljivi sodelavci pri tem pa morejo biti verni družinski člani misijonarja, ki so po krvnem sorodstvu in človeški bližini povezani z njim.

Na te možnosti bi bilo treba bolj sistematično opozarjati misijonarje same kakor tudi njihove družine in tu in tam družine misijonarjev ali vsaj njihove starše povabiti tudi na posebna srečanja.

4. Misijonsko poslanstvo družine se začne v domačem krogu, v župniji in krajevni Cerkvi. Če pomeni misijonsko sodelovanje družine pričevanje za evangelij, oznanjevanje evangelija in graditev božjega kraljestva, potem ni mogoče obiti ali preskočiti vsakdanjega življenja v družinskem krogu in v bližnjem okolju. Delo za misijone v daljnih deželah ni verodostojno, če domača Cerkev ni v redu. Apostol Pavel pravi v 1. pismu Timoteju: „Ako pa kdo lastne hiše ne zna vladati, kako bo skrbel za božjo Cerkev“ (1 Tim 3,5). Ta

beseda, ki jo apostol pove najprej za škofa in duhovnike, velja v širšem pomenu za vse, ki kakor koli delajo za božjo Cerkev.

Apostol Pavel je v tem, da je treba začetj v najožjem domačem krogu, izredno zahteven. V istem pismu Timoteju pravi o vdovah, ki ne skrbijo za domačo hišo: „Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače, nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika“ (1 Tim 5,8). Malo je torej vredno prizadevanje za oznanjevanje evangelija v Afriki in Aziji in Južni Ameriki, če kdo s svojim življenjem ne pričuje za evangelij v domači družini in v bližnji okolici.

Malo verodostojno je prizadevanje za graditev božjega kraljestva v misijonskih deželah pri tistem, ki ga s svojim življenjem in obnašanjem podira v domači družini. Tudi denarni prispevki izgubijo svojo vrednost, če ni pravičnosti, poštenosti, usmiljenja in dobrote najprej doma. Delo za misijone je zato v družini vedno znova tudi spodbuda in opomin za spraševanje vesti, kako je s krščanskim življenjem doma.

5. Misijonska duhovnost in dejavnost v družini ni nekaj dodatnega in ne sme biti le neka posebnost posebno gorečih kristjanov, ampak je in mora biti bistveni sestavni del vsake resnično krščanske družine. Vse preveč je še razširjena miselnost, da so misijoni, zanimanje in molitev zanje, denarna podpora in druge vrste sodelovanja le stvar nekaterih za to določenih misijonskih poverjenikov

in poverjenic, in še to ob redkih priložnostih, ko pride kak misijonar na obisk ali je kaka misijonska prireditve, in enkrat na leto za misijonsko nedeljo.

In kdor da kaj za misijone, misli, da je s tem naredil posebno dobro delo, ki ga sicer ni bil dolžan storiti in za katerega mu Bog in ljudje dolgujejo posebno hvaležnost. Misel pa, da bi družina kot celota svoje duhovne in gmotne dobrine, svoje zanimanje, molitve in prizadevanja delila tudi z misijonarji in z misijonskimj deželami in da bi to spadalo v normalni življenjski program, se nekaterim zdi pretirana, če ne naravnost nemogoča. Ker pa je zanimanje in sodelovanje pri misijonih samo posebna oblika ljubezni do bližnjega, brez dejavne ljubezni do bližnjega pa ni krščanskega življenja, tudi delo za misijone nujno spada v življenjski program krščanske družine. Vse bolj je treba širiti in utrjevati miselnost, da misijonska duhovnost in sodelovanje niso dodatna in odvečna dobra dela, ampak življenjski izraz pristnega krščanstva.

6. Za uresničitev svoje misijonske duhovnosti in dejavnosti potrebuje družina pomoč duhovnikov in pastoralnih delavcev ter cerkvenega občestva. Zanimanje za misijone in vsakovrstno sodelovanje je le redkokdaj sad naravne usmerjenosti in osebnega nagnjenja. Navadno je to sad zavestnega prizadevanja, svobodne odločitve in trdne vztrajnosti in zvestobe. Kakor na drugih področjih tudi tu

posamezna družina tega navadno ne zmore sama in osamljena, čeprav najdemo tudi izredne in naravnost junaške zglede. V rednih razmerah pa družina potrebuje pomoči drugih, ne samo za to, da pride do prave odločitve in da najde zanjo dovolj utemeljitve, temveč tudi za vztrajnost v duhovnosti in delovanju.

Pomoč drugih, zlasti duhovnikov, pa tudi cerkvenega občestva, se mora raztezati v dve smeri. Najprej družina, zlasti v današnjem okolju, potrebuje pomoč, da ostane zdrava, poštena, dobra, duhovno odprta, dobrodelna in radodarna in apostolsko zavzeta. Čim bolj družina goji tiste kreposti, brez katerih ni misijonske dejavnosti, tem lažje bo opravljala svoje poslanstvo. Družina pa potrebuje tudi pomoč drugih za določene misijonske akcije, od molitve do denarnih prispevkov in sodelovanja pri različnih misijonskih akcijah. Pomoč drugih je posebno za preproste družine potrebna zato, da njihovo misijonsko sodelovanje ne ostane preveč v splošnem in nedoločnem, pa tudi zato, da ohrani pravo smer in se hrani iz pravih nagibov. Za tako vzgojno delo, ki ima značaj pristne pastoracije, je treba nastaviti sposobne duhovnike, redovnike in redovnice, katehistinje in laike, ki pa morajo biti najprej sami prepričani o tem, o čemer naj govorijo drugim in za kar naj jih pridobe.

7. Misijonsko duhovnost in dejavnost družin je treba preverjati ob določenih premišljenih in na-

črtnih, če še tako skromnih korakih in sredstvih. Sem spadajo najprej različne ponudbe, ki morajo ustvarjati in poglobljati misijonsko duhovnost in dejavnost družin, kot na primer pridige, predavanja, tečaji, srečanja, okrogle mize, razstave, prireditve, slike, listi in knjige. A skrbeti je treba za to, da zdrave in samostojne, morda tudi kritične krščanske družine ne bodo dobile občutka, da vse to ni zanje, temveč le za pobožne duše, ki sicer v življenju nimajo drugih nalog, ali za otroke.

Najbrž smo bili v marsičem sami krivi, če je misijonsko delovanje tu in tam prišlo na slab glas, kakor da gre pri misijonih samo za črne zamorčke v Afriki in rumene Kitajčke v Aziji, za zbiranje znamk in še za nekaj preživele romantike v duhu knjige Stric Jaka, vzor popotnega junaka, ki je res vse kaj drugega kakor primerena duhovna hrana za tiste, ki se zanimajo za misijone.

Seveda nikakor ne smemo misliti, da bomo ob številnejših in boljših ponudbah hitro in v velikem obsegu spremenili mišljenje družin in jih pridobili za misijone. Tudi tistih družin, ki so sicer globoko verne in cerkveno zavzete, večkrat nikakor ni mogoče ogreti za misijonsko misel in dejavnost. Zato je tem večjega pomena, da najdemo vsaj posamezne družine, ki so sprejemljive za to veliko nalogo in se tudi pripravljene nekaj storiti.

Če bi v vsaki župniji našli vsaj nekaj takih družin in z njimi vz-

trajno in načrtno delali, bi si s tem pridobili multiplikatorje, ki bi mogli izredno veliko storiti. Če ni mogoče pridobiti celih družin za to, je treba začeti s posameznimi člani, na primer z otroki, a vedno v smeri družinske razgibanosti za misijone.

Za tako razgibavanje so nedvomno velikega pomena obiski misijonarjev v družinah oziroma srečanje več sorodnih ali prijateljskih družin z misijonarji. To bi morali tudi misijonarji in misijonarke sami bolj upoštevati. Njihovi obiski naj bi ne bili namenjeni le posameznim osebam, morda predvsem starejšim, od katerih pričakujejo izdatno denarno pomoč, ne le župnijam v njihovi anonimnosti, ampak tudi izbranim družinam, zlasti kjer obstajajo že človeški osebni stiki. Take zveze pa je treba potem gojiti, in to ne le z vidika denarne pomoči, temveč utemeljenega dela za misijone.

8. Končno naj omenim še misel, ki jo je škofovska sinoda zelo poudarila pri splošnih nalogah krščanske družine v današnjem svetu. Priporočila je namreč, naj se krščanske družine med seboj povežejo, ustanovijo posebna združenja, med seboj izmenjavajo svoje izkušnje, druga drugi dajejo pobude in si pomagajo. Verjetno že obstajajo podobne povezave družin, ki se posebno zanimajo in delajo za misijone. Dobre izkušnje bi nedvomno spodbudile še druge. Vsako majhno dejanje je vredno več kot veliki načrti, ki ostanejo prazne besede.

PRED VRATI SRCA

Gospo in gospodje! En krajcar: ne zame, za daljni bo kraj, kjer nič ne vedo o Ljubezni — (in naši veliki ljubezni, ki daje ljubezni le križ!)

Gospo in gospodje! En križec čez nekaj, da malce boli. Ljubezen, vsa zlata, vsa bela, za nas je do smrti trpela — zdaj vabi na daljne poti.

Gospo in gospodje! En drobec minut za molitev! Ker grob nebeškega Sina je pravsak vzdih ljubezni je važen |zen; za zvezde poganskih oči.

Vladimir Kos

Vprašanje družine in misijonov in prizadevanje za to, da bi čim več krščanskih družin čim bolj poglobilo misijonsko duhovnost in povečalo misijonsko dejavnost, naj bi nas vse v Cerkvi vedno bolj vodilo k zavesti, da smo vsi ljudje ena sama velika božja družina, ker imamo vsi skupnega Stvarnika in Očeta. Misijonska dejavnost si prizadeva za to, da bi z oznanjevanjem evangelija vsi ljudje postali čim bolj ena sama družina v Kristusu in v Cerkvi. Tako bo tudi vsaka človeška in krščanska družina vedno bolj preraščala samo sebe v novo božjo družino. Čim bolj se bo to dogajalo in uresničevalo, tem bolj bodo misijoni dosegli svoj smisel in cilj.

Za mladino za mladino

Alojzij Šuštar, nadškof in metropolit

PISMO SLOVENSKI MLADINI

Moja osebna srečanja z mladimi

Kot škof sem se veliko srečeval z vami in se z vami pogovarjal. To se ni dogajalo samo pri birmah in pri velikih mladinskih srečanjih v Stični, na Brezjah in drugod, ampak tudi v marsikaterem oseb- nem pogovoru ali pri debati po predavanjih na teološkem tečaju za študente in izobražence pa še ob drugih priložnostih. Seveda, če bi imel kaj več časa, bi rad še večkrat prišel v stik in pogovor z vami, dragi mladi prijatelji. Mor- da bo leto poklicev in svetovno leto mladih nudilo več priložnosti za taka srečanja.

Ko sem pregledoval zapiske ne- katerih večjih srečanj z mladimi, sem odkril nekaj misli in poudar- kov, ki bi jih rad navedel kot pre-

hod k vprašanju, ki ga mislim v tem pismu posebej obravnavati.

Razširjanje obzorja

Konec leta 1980 je veliko mla- dih iz Slovenije šlo na evropsko mladinsko ekumensko srečanje v Rim, ki ga je pripravil brat Ro- ger Schutz iz Taizeja s svojimi sodelavci. Pred odhodom so se mla- di zbrali k maši pri Sv. Trojici v Ljubljani. Tri misli, naročila in želje sem jim dal na pot. Eku- mensko srečanje z mladimi vseh evropskih narodov v Rimu naj pomeni zanje razširitev obzorja, poglobitev povezanosti in utrdi- tev prepričanja. Ker smo Slovenci majhen narod, je nenehno širjenje

Razširjanje svetišča Jezusove skrivnosti

našega obzorja nujno. To mednarodno srečanje je za mlade izredno ugodna priložnost tudi zato, ker omogoča doživetje vesoljne Cerkve v njenem notranjem bogastvu, svobodi in ljubezni ter v njeni svetovni in zgodovinski razsežnosti. Druga naloga je poglobitev povezanosti s Kristusom, s Cerkvijo in med seboj. Ob mednarodnem srečanju mladi doživljajo edinost iskanj in prizadevanj, pa tudi edinost v istem cilju, ki je Kristus, pot, resnica in življenje. Rimsko srečanje naj utrdi osebno prepričanje mladih, da so kristjani, udje Cerkve, nosilci edinosti in ljubezni ter graditelji lepše prihodnosti.

Mednarodna ekumenska srečanja so se naslednja leta ponavljala v Londonu, Parizu in Kölnu, v nekoliko drugačni obliki pa še v svetem letu odrešenja na cvetno nedeljo 1984 v Rimu. Cilj vseh srečanj je razširitev obzorja, poglobitev medsebojne povezanosti in utrditev svojega prepričanja. Svetovno leto mladih naj pomeni še poseben prispevek in korak naprej.

Živo mi je v spominu tudi srečanje na Brezjah konec junija 1981 po nočnem romanju študentov. Geslo tega srečanja je bilo: „V svetišču Jezusove skrivnosti.“ Po različnih potih so mladi, ki so hodili vso noč, zjutraj prišli v Marijino svetišče na Brezjah. Pri maši sem jim rekel, da svetišče Jezusove skrivnosti ni le poseben kraj, cerkev z oltarjem in tabernakljem, z velikonočno svečo, evangeljsko knjigo, krstnim kamnom in spovednico. Svetišče Jezusove skrivnosti je tudi krščansko občestvo, ko smo zbrani v Kristusovem imenu in je on sredi med nami. Kristus nam odkriva skrivnost prijateljstva, ljubezni, lepšega življenja in nam daje upanje na boljšo prihodnost. Svetišče Jezusove skrivnosti pa je tudi vsak človek kot oseba, kot božja podoba in kot božji otrok, ki je zaznamovan za večno življenje. Sveto pismo nove zaveze še posebej poudarja človeka kot svetišče Jezusove skrivnosti. Kot tak je človek Jezusov brat, dedič božjega kraljestva, sodedič Kristusov, tempelj Svetega Duha in bivališče troedinega Boga. Ko zapuščamo cerkev, kraj, ki je svetišče Jezusove skrivnosti, to ne pomeni, da se ločimo od svetišča, ampak da se na novo odločimo in izrazimo svojo pripravljenost, da bi svet, v katerem živimo, vedno bolj spreminjali v svetišče Jezusove skrivnosti, da bi s svojim življenjem in pričevanjem za Kristu-

sa to svetišče vedno bolj razširjali. Tako bodo človeška pota postajala vedno bolj božja pota, vedno bolj pot iz greha v odrešenje in novo življenje. Pot križa in trpljenja bo vedno bolj postajala pot upanja v novo življenje. Na vprašanje, zakaj smo kristjani, odgovarjamo: ker nosimo v sebi Kristusovo skrivnost, ker smo svetišče Kristusove skrivnosti.

Sprava in edinost

V septembru 1981 je bilo v Stični ob navzočnosti brata Rogerja Schutza iz Taizeja prvo vseslovensko srečanje mladih. Geslo srečanja je bilo: „Sprava nas usposobi za živo delo v Cerkvi“. Ob velikoduhovniški molitvi iz Janezovega evangelija (Jn 17, 1—25) smo razmišljali o edinosti in spravi. Sprava in edinost z Bogom in sprava in edinost z brati in sestrami v Cerkvi, v župniji, v družini in v kraju, kjer živimo, sprava in edinost z vsemi ljudmi, vernimi in nevernimi: to evangeljsko sporočilo je hkrati naročilo za nas. Težko ga je uresničiti, velikokrat imamo premalo moči za to. Ne moremo se ponašati drug pred drugim, kako dobro to naredimo, ampak moramo le ponižno prositi božje pomoči zase in za druge. Drug drugemu pa lahko pomagamo in drug drugega lahko spodbujamo, da bi bili zares eno, resnično prijatelji med seboj in sposobni za sodelovanje v Cerkvi.

Vesoljno bratstvo

V Frančiškovem letu 1982 smo v Stični doživeli veliko srečanje mladih pod geslom: „Vesoljno bratstvo“. Frančišek Asiški je svet opozoril, da je vesoljno bratstvo možno in da je veliko upanje za prihodnost. Vesoljno bratstvo se začneja z osebnim prijateljstvom do vsakega človeka, še več, s prijateljstvom do vsega stvarstva. Tako bratstvo premaguje vsa nasprotja in sovraštva, osamljenost in zapuščenost. Za kristjane je temelj vesoljnega bratstva in resnične ljubezni vera in prepričanje, da imamo vsi skupnega Stvarnika in Očeta in vsi istega Odrešenika Jezusa Kristusa. Kristus ljubi vse ljudi in nas vse vabi in kliče, da bi bili kot ena družina zares bratje in sestre med seboj.

Vesoljno bratstvo zato ni prazna beseda, ampak resničnost, ki jo oživlja Kristusova ljubezen. Zavest te resničnosti pa poraja v življenju dve spremembi. Spremeni se odnos do ljudi, ko vsakega človeka spoštujemo, ga hočemo razumeti, biti do njega dobri in kot prijatelji z njim nadaljevati skupno pot. Spremeni pa se tudi odnos do stvarstva, ko naravo ne samo uporabljamo in izkoriščamo, ampak odkrivamo njeno lepoto, jo občudujemo in nosimo v srečo bogato hvaležnost za te darove. Odtod izvira prava srčna kultura, ko se človek zaveda svoje odgovornosti za ohranjanje narave in okolja.

Vesoljno bratstvo pa postavlja tudi zahteve. Treba je na novo

odkriti, potrditi in poživiti zavest, da smo bratje in sestre med seboj in si hočemo med seboj pomagati. Pri tem moramo sami narediti prvi korak in ne čakati na druge. Druga zahteva je, da se čimbolj osvobodimo vsake usužnjenosti, pa naj bo to usužnjenost sebičnosti, strahu, zaskrbljenosti, uživanju, denarju ali različnim ideologijam in pritiskom. Čimbolj smo svobodni, tem lažje doživljamo bratstvo in prijateljstvo. Z vsem tem pa moramo začeti pri ljudeh, ki so nam najbližji, v družini in v šoli, pri delu, v župniji in v skupini. Samo besede, čustva in navdušenje ne zadoščajo, vesoljno bratstvo se mora pokazati v dejanjih. Skupno obhajanje evharistije, skupna pesem in molitev, pogovor in prijateljski stiki pa nam pomagajo, da se bolj veseli in srečnejši vračamo domov in s seboj odnesemo zavest vesoljnega bratstva. S tem se svet sicer ne bo spremenil, a mi smo se spremenili. Ker smo sami postali drugačni, lahko ustvarjamo tudi drugačen svet.

Poklicani k zvestobi

„Poklicani k zvestobi“ — to geslo je zbralo mlade v Stični v septembru 1984. V pripravi so odkrivali različne razsežnosti zvestobe: zvestobo veri v Boga in Kristusa, zvestobo Cerkvi v tesni povezanosti z njo, zvestobo slovenskemu narodu in njegovemu kulturnemu izročilu, zvestobo svojemu prepričanju v vesti in zvestobo ljudem, s katerimi živimo.

Klic in vabilo k zvestobi in odgovor nanj je zelo zahtevna stvar. Živimo v svetu, kjer je zvestoba zelo malo cenjena, komaj poznana ali celo prezirana. Veliko ljudi se lahkomišelnost obrača po vetru, prelamlja dano besedo, izdaja svoje prepričanje in nima dovolj trdnosti, značajnosti in moči za zvestobo. Vedno redkejša je zvestoba dogovorom in pogodbam, obljubam in sklepom, prav tako redka je v osebnem prijateljstvu ali zakonski skupnosti. Tudi narodnemu in verskemu prepričanju so ljudje vedno manj zvesti. Nekateri odklanjajo zvestobo kot okostenelost in okorelost, češ da ji manjka notranje dinamike ter življenjske gibčnosti in prožnosti. Na drugi strani pa vedno več ljudi trpi zaradi pomanjkanja zvestobe tako v medsebojnih odnosih kakor tudi na nravnem, verskem in narodnem področju; po njej hrepeni v vedno jasnejšem spoznanju, da je življenje in lepšo prihodnost mogoče graditi le na zvestobi.

Zvestoba pomeni trdnost, stanovitnost, stalnost, vztrajnost, zanesljivost, jasno odločenost v svobodi, in to iz globine osebnega prepričanja. Zato je zvestoba znamenje razvite, zrele in močne osebnosti. Kdor vztraja v zvestobi, zastavi sam sebe, pa ne pod zunanjo prisilo, ampak svobodno in iz prepričanja, odločno, dokončno in nepreklicno. Treba je odločenosti za dejanja in pripravljenost tudi na žrtve in trpljenje. Zvestoba ni stvar čustva, trenutnega navdušenja in velikih besed, ampak zah-

teva trdo delo, moč za prenašanje težav, za vztrajnost in potrpežljivost. Odločilnega pomena pa je predanost v ljubezni. Ljubezen je tista notranja moč, v kateri človek presega sam sebe in trenutna razpoloženja, tako da zares zastavi sam sebe in odkriva smisel življenja v tem, da živi za drugega, za človeka in za Boga.

Kristusovo vabilo k zvestobi v ljubezni: „Ostanite v moji ljubezni“ (Jn 15,9) pa je tudi obljuba, da nam bo on dal moč za zvestobo. Ljubezen je najprej njegov dar in on nas je izbral za ljubezen. Pove pa tudi pogoj, da ostanemo v njegovi ljubezni: „Ako boste izpolnjevali moje zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem tudi jaz izpolnil zapovedi svojega Očeta in ostal v njegovi ljubezni“ (Jn 15,10). To pomeni, da zvestobe ne urejamo po svoji glavi in pameti, kjer je večkrat toliko zmede in zmote, ampak v Kristusovi resnici, v pokorščini njegovim zapovedim, v hoji za njim. Človeška modrost ne zadošča, treba je zajemati iz globljih virov. Kristus nam s svojo pomočjo omogoča pravo zvestobo, kakor pravi apostol Pavel: „Zvest je ta, ki vas kliče in on bo to tudi izpolnil“ (1 Tes 5,24).

Kljub temu pa iz izkušnje vemo, kako težko je v življenju ostati zvest, ko ne gre le za trenutno navdušenje. Zato je prav, da poznamo in upoštevamo še posebno vrsto zvestobe, ki obstaja v tem, da začenjamo vedno znova, da ne

odnehamo, ne popustimo, se ne naveličamo in se ne damo zagreniti. Geslo te posebne zvestobe se glasi: vedno znova. Za marsikoga je to edina rešitev in pot k pravi življenjski zvestobi in k zreli osebnosti. To velja posebno za mladega človeka, ki še ni dosegel svoje trdnosti in zrelosti, je pa izpostavljen mnogim zunanjim vplivom in notranjim pritiskom.

Kristus nam v evangeliju govori: „Niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in postavil, da pojedete in obrodite sad in vaš sad ostane“ (Jn 15, 16). Kristus nas je torej izvolil, da ostanemo v njegovi ljubezni. Za zvestobo smo torej izvoljeni. To srečanje potrjuje, da je res tako. Zato bomo odhajali domov hvaležni in veseli z zavestjo: poklicani, povabljeni in izvoljeni smo za zvestobo. Bog ostaja svojim obljubam zvest, kot pravi pismo Hebrejcem: „Zvest je on, ki je dal obljubo“ (Heb 10, 23), se smemo in moremo zanesti nanj. Njega se hočemo okleniti, njemu ostati zvesti, v tem vidimo svojo poklicanost in svoj poklic, kjerkoli ga živimo in kakorkoli ga uresničujemo.

MATI TEREZIJA

Za najbolj uboge med ubogimi

SKRB ZA UBOGE

Svet ne bo človeški, dokler bo razdeljen na bogate in revne. Bogataši so vedno večji bogataši, revni so vse bolj revni. Ti so nemočni, da bi se uprli in spremenili ta nesmiselni položaj.

Mati Terezija se je srečala s tem težkim vprašanjem že v trenutku, ko je stopila na azijska tla, v Colombu, v Madrasu, končno v

Kalkuti in okolici. Imela je dovolj priložnosti, da se je vprašala, kaj naj jaz tu storim, česar ne morejo večji in močnejši, ko sem le navadna redovnica in celo tujka.

Zakaj prav jaz? Mati Terezija je v nečem podobna preroku Jonu iz stare zaveze. Tudi ona se je naenkrat znašla sama v valovih nad prepadom, obkrožena s svetom brezupa in revščine. Ob odhodu iz samostana je zapisala v svoj dnevnik: „Imam občutek, da doživljam brodolom na oceanu bolečine in obupa. Gospod je hotel svobodno redovnico, ogrnjeno z revščino križa. Toda danes sem prejela dober nauk. Uboštvo mora biti ubogim zelo težko. Potrebna mi je bila streha, pod katero bi skrila tiste, ki so bili najbolj zapuščeni. Da bi jo našla, sem hodila in hodila tako dolgo, dokler nisem omagala. Roke in noge so mi klecale. Zdaj razumem, kako morata reveže boleti duša in telo ob iskanju zavetišča, hrane in zdravil. Ob takih trenutkih sem se spomnila vseh ugodnosti, ki mi jih je nudil samostan Loreto. To je bila skušnjava.“

Ostati ali se vrniti? Ostati in

delati, toda kaj in kje začetni?

Glas ji je govoril: Pojdi, skrbi za najbolj uboge med ubogimi, ne glede na raso ali vero; služi jim in spoznaj v njih Boga, ki trpi! Išči uboge po poteh, po pločnikih, po trgih, po mračnih luknjah in slamnatih kočah. Noč in dan bodi med njimi, zanje in z njimi, kljub valovom revščine in smrti.

Ženska majhne postave, v revni obleki, drobnih rok, toda velikega in čistega srca, svetlečih se oči, žive vere, ki računa na Boga, ko se spoprijema s problemi.

Njeno geslo je zdaj:

„Nihče ne sme oditi od mene, ne da bi se čutil srečnejšega in boljšega. Med bolniki moram biti žarek božje dobrote, vedno pripravljena za nasmeh otrokom, ki jim pomagam, vsem zapostavljenim, tistim, ki jim služim in jih zdravim, in tistim, ki jim delam družbo. Premalo bi dala, če bi dala zdravi-lo, ne bi pa dala svojega srca.“

Ko se je prebijala naprej, se je potrpežljivo učila in si pridobivala izkušnje: „Me nismo socialne delavke. Našim ljudem hočemo dati božje veselje in ljubezen, Boga, ki jih ljubi po nas. Tako tudi me ljubimo Boga in mu služimo po njih.“

Mnogo ustanov skrbi za bolnike. Me nismo samo to, nismo socialna pomoč. Moramo biti več, dajati mnogo več, same sebe in s to službo božjo ljubezen. Ubogi so nam pomagali odkriti to, kaj pomeni ljubiti in služiti Bogu, kar bomo popolnoma razumeli in odkrili šele v nebesih.“

V Oslu je med drugim rekla: „Čeprav so zelo ubogi, umirajo naši ljudje srečni, kajti svobodni so. V sebi nosijo veselje. Molimo danes vsi skupaj, da bo Bog po trpečih podaril svetu mir“ (9. decembra 1979.).

Novost njenega prepričanja je tudi to nepričakovano spoznanje: reveži mnogo več dajejo sestram, kot od njih prejemajo.

Zato imajo Misijonarke ljubezni poleg treh redovnih zaooljub, pokorščine, devištva in uboštva tudi četrto zaobljubo: služiti najbolj ubogim med ubogimi, goreče in prostovoljno posvetiti življenje najbolj siromašnim.

Reveži. In cena revščine. Svet jo imenuje „Mati ubogih“. Postala je upanje revežev vsega sveta. Upa tudi takrat, ko je brezupno. Kot nekoč Abraham.

Sestre Matere Terezije in vsa njihova dela (domovi za bolnike, za gobavce, za umirajoče, za otroke in starčke) temeljijo na zaupanju v Boga.

„Od države nimamo stalne podpore niti posebne plače. Imamo samo gotovost in zaupanje v Boga. On skrbi za cvetje, za travo, za ptice, za ves svet, on bo poskrbel tudi za nas in naše reveže.“

Kongregacija za evangelizacijo narodov se je odločila, da ji da stalno pomoč 25 000 dolarjev vsake tri mesece, za potrebe sester in vzdrževanje noviciata v Indiji (tedaj so imele sestre že več kot sto novink). Odklonila je to pomoč in izjavila:

„Nočem nobenega vira materialne gotovosti za sestre. Nočem, da imamo denar na banki niti nobenih drugih dohodkov za življenje. Živeti moramo od upanja v božjo Previdnost. Za nas bi bila največja nevarnost, če bi obogatele.“

Čez nekaj časa ji je ista kongregacija poslala denarno pomoč. Tokrat ne za sestre in ne za noviciat, temveč za reveže in gobavce. Matj je sprejela vsoto s hvaležnostjo. To je način njenega življenja.

„Potrebujemo uboštvo zaradi svobode v materialnem in duhovnem pogledu. Potrebujemo svobodo, ki je podobna svobodi tistih, ki so okrog nas, da ne postanemo sužnji bogastva. Nihče nas ne more prisiliti, da bi obogatele. Same se moramo odločiti za uboštvo.“

Kristus je izbral uboštvo. Če hočemo biti resnično Kristusove, moramo tudi me biti uboge.“

HIŠA ZA UMIRAJOČE

Pri obiskovanju ubogih se je Mati Terezija srečevala s številnimi težkimi primeri. Vsak dan so pred njo ležali ljudje; na cesti, ulici, pločniku — obsojeni na smrt. Od daleč je slišala njihov jok in stokanje.

Ustavila se je pred njimi. Glas ji je govoril: Pomagaj! Poskrbi, da vsaj umrejo kot ljudje! Tako je v Kalkuti odprla prvo hišo za umirajoče. To je znani *Nirmal Hriday* (Prečisto srce), odprt leta 1954 v ulici Creek Lane 14.

Nekoč je v pogovoru rekla: „Na-

še življenje je tesno povezano z Jezusovim življenjem, s sveto eharistijo. Če prejemamo Jezusa v podobi kruha, potem ga moramo spoznati tudi v drugih ljudeh, predvsem v ubogih.

Srečanje s Kristusom v svetem obhajilu nas mora pripraviti, da ga spoznamo in mu služimo v drugih, ker je isti Jezus rekel: „Karkoli storite kateremu teh najmanjših bratov, ste meni storili!“

**„Bil sem zavržen,
ti pa si me sprejela“**

Po besedah Michaela Gomesa, se je začelo takole:

„Nekega dne smo našli na pločniku, nedaleč od bolnišnice Campbell umirajočega človeka. Mati Terezija je prosila, naj ga sprejmejo v bolnišnico. Zaman. Zanj ni bilo prostora. Odšli smo v lekarno kupit zdravila, toda preden smo se vrnil, je umrl.“

Zelo pretresena je rekla: „Bolj skrbijo za pse in mačke kot pa za ljudi!“ Odšla je k oblastem, da bi protestirala...“

To je bil povod za odprtje hiše za umirajoče v Kalighatu. Nekateri pišejo, da je Mati Terezija našla neko starejšo ženo, ki so jo grizle miši, vso v ranah ležečo na zemlji. Taki prizori niso bili redki.

Iskala je primerno stavbo. Pregledala je več zgradb ob templju boginje Kali, zaščitnice Kalkute, ki so bile namenjene za zatočišče romarjev. Ker so oblasti uvidele velike težave, v katerih se nahajajo umirajoči, so ji dovolili, da uporablja te hišice, dokler se ne bo našlo kaj primernejšega. Veselje

ubogih je bilo veliko. Toda prizadevanje je naletelo na odpor zlasti mladih hindujcev. Niso se mogli sprijazniti, da se v njihovem verskem svetišču odpira „katoliško“ zavetišče. Proti Materi Tereziji so sprožili tudi politične sile češ, tujka, ki želi reveže spreobrniti h krščanstvu. Eden se je zavzel, da bo osebno proučil primer in obljubil hindujcem in drugim nasprotnikom Matere Terezije, da se bo umaknila. Nekega dne je prišel na obisk. Jezen se je sprehajal po prostorih, ki so bili polni bolnih ljudi. Ko je na svoje oči videl revščino in tolikšno ljubezen in nežnost sester, je ostal brez besed. Čeprav je prišel trdno odločen, da jih prežene, je sedaj spremenil mišljenje. Dela so ga premagala. Stopil je k Materi Tereziji, ji ponudil roko in čestital: „Kar nadaljujte. Želim vam srečo in uspeh. Naj vam Bog pomaga!“

Ko je odhajal iz zavetišča, je prisotnim novinarjem izjavil:

„Res sem obljubil, da bom pregnal to ženo od tod, in držal bom besedo; toda dobro poslušajte, kaj vam bom povedal: predno to storim, morajo priti vaše matere in sestre ali vi sami, da boste delali to, kar delajo te sestre. V templju imate črno boginjo iz kamna, tu pa je živa boginja.“

Sestram je včasih pomagala tudi policija. Ko so našli onemogle ljudi po cestah, so sporočili Materi in jih pripeljali. Sestre so jih najprej dobro umile in preoblekle v čisto obleko, potem pa položile v posteljo. Tako naj bi se zanje za-

čenjalo novo življenje. Pri njih naj bi našli tudi zdravila, o katerih prej niso niti sanjali.

Za to delo so misijonarke ljubeznj dobile leta 1975 še eno hišo, ki so jim jo poklonile mestne oblasti.

Danes ima Mati Terezija več domov, dispanzerjev, prevoznih sredstev, zdravnikov in bolničarjev, tisoče in tisoče prijateljev, sodelavcev in dobrotnikov po vsem svetu. V začetku ni bilo tako, saj se je morala sama prebijati skozi preizkušnje življenja. In vzdržati.

V nevezanem pogovoru smo Mater Terezijo v Oslu vprašali, ali imajo njene sestre avtomobile in druga prevozna sredstva in kako obiskujejo ljudi. Odgovorila je: „Ne, sestre nimamo sredstev zase, svoje lastnine, ker ne živimo zase; končno nimamo niti svojega zasebnega življenja, ampak smo skupnost z našimi ubogimi; imamo pa avtomobile in ambulante za bolnike in reveže.“

Takole sem dobila prvi rešilni avtomobil: neki ameriški duhovnik je leta in leta zbiral denar od intencij (nagrada za opravljene maše) in s tem kupil avtomobil. Poslal nam ga je, da bi ga imeli za službo bolnikom. To dejanje nas je zelo razveselilo. Presenetila je širokosrčnost tega revnega duhovnika, ki je v ljubezni in molitvi dolgo spremljal naše delo. To nas je še bolj spodbudilo.“

V tem napornem delu je posebna pomena moška veja družbe, ki se imenuje *Bratje misijonarji ljubezni*, ki jo je Mati ustanovila leta 1963.

Premakljivi svečnik

10

Župnik že zaradi starosti, kaplan pa zaradi težkih misli ni mogel zaspati. V mislih je preromal svoje, ne sicer še dolgo, toda notranje vendarle bogato življenje, čeprav se bogastva v sebi ni zavedal.

Doma je bil v odročni vasi, ki je štela le nekaj desetih števil. Tudi njihova hiša, skromna in majhna, je bila bolj na odročnem kraju.

„Gospod, vse je tvoja milost. Naša uboga bajta v senci mogočne češnje, naša okolica s tremi sosedi in gozd na doseg roke, kamor smo zdrveli otroci ob vsaki priložnosti, da smo se svobodno nadirjali, nakričali, natulili in se zopet vrnili v svoj dom, vedno skupaj vseh nas pet, trije bratje, jaz najmlajši med njimi, in dve sestri, ta dva blesteča bisera, vedno nasmejani, vedno čebljajoči kakor studenček bistri in čisti.

Ob nas pa kakor hrib nad našo vasjo močan oče, dober in skrben, vedno pripravljen za šalo, za igro z nami in za odgovor na tisoč naših

otroških vprašanj. Pet se nas je lotilo njegove noge, na kateri je stal, pa je nismo mogli premakniti, čeprav smo stokali in se potili od navora, ata je stal kakor nepremagljiv silak in se ni premaknil niti za centimeter, niti za najmanjši prst naše Barice, ki je najmlajša med nami.

In med nami naša mama, dobra kot nedeljska potica in lepa v svoji nazaj zavezani ruti, z lasmi kakor svilena kodelja in kakor plavica v pšenici jasnih modrih oči, zasanjanih in nekoliko zaskrbljenih.

Kakšna milost je bila, Gospod, ko smo skupaj jedli. Kako je bilo vse dobro, kar je prišlo na mizo, tako dobro, da nikoli ni šlo nič z mize, kar je na mizo prišlo, vse smo pospravili, čeprav so nam trebuščki bili kakor boben, toda kar je mama razdelila, smo pojedli.

Morda je bila največja tvoja milost, Gospod, ko smo skupaj molili. To je bil čas, ko smo našli svoj mir, ko smo odkrivali sami sebe in drug drugega, ko je v nas prodiral občutek tvoje svete bližine,

ko smo čutili, da si med nami, da ljubiš našega ata in mamo in ju povezuješ med seboj in z nami; z najnežnejšimi vezmi prijateljstva in ljubezni. To so bili trenutki, ko smo bili nekoliko privzdignjeni od tal od svečane tišine v nas, ko so naša usta izgovarjala besede molitve, sedem ust hkrati, sedem src in jezikov v soglasju med seboj, saj smo čutili, kako nas ovija tvoja sveta moč, kako se preliva v nas sijaj tvojih svetih nebes in kako v naše duše curlja sladkost tvoje in medsebojne bližine.

To je bila tvoja milost, kajti takrat sem se naučil moliti, takrat sem prvič začutil, kako je živeti s teboj v prijateljstvu osrečujoče, polno, dokončno in nepreklicno.

O ta naš mali zbor sedmih molivcev, v katerem je očetov globoki in trdni glas dajal podlago, da se je nanj naslonil materin baržunasto temni in mehki alt. Okrog teh dveh osnovnih glasov so se kakor bršljan ovijali otroški glasovi, deški mehki in visoki ter nekoliko rezek in izsiljujoča drobna glaska naših sestic.

Vse to se je prepletalo med seboj, se prelivalo, ko je izstopil zdaj ta, zdaj oni, vsi pa v medsebojnem soglasju in enakomernem ritmu, kar je izražala že drža naših rok in teles, ko je oče nekoliko sklonjen naprej trdno in nepremično sedel, mati pa je največkrat klečala, le ko je bila preveč utrujena, je rekla: Danes ne morem. Preveč me vse boli. Saj dobri Bog to ve. Le kako ne bi vedel, ko pa sta

z atom garala od jutra do večera, da bi vse delo opravila lepo, da bi polje obrodilo in bi bil vsak dan kruh na mizi. Nam so roke kdaj kdaj omahnile, pa jih je mati vzela med svoje tople dlani in jim zopet vlila moč, da smo jih še dalje držali sklenjene. Kakšna milost imeti tak dom!

Tvoja milost je bila, Gospod, tudi takrat, ko nam je poginila naša najlepša krava. Preveč se je najedla detelje in preden smo našli živinozdravnika za take težave, je bila Liska mrtva. K temu je prišla še huda suša tistega leta in potreba, da bi streho prekrili, ker je začela na več krajih puščati.

Takrat je ata nekega večera po večerni molitvi rekel:

„Otroci, zdaj moramo vzdržati. To zimo moramo spraviti nekako skoz. Kajne, da nam ne bo nič, če bo krompir nekoliko manj zabeljen in če bomo namesto mlečnega jedli prežgano? Na spomlad pa bom šel v Avstrijo, da nekaj prislužim. Potem si bomo kupili kravo, popravi-li streho, da nam ne bo curljalo na nas, ko bomo spali. Bo tako prav?“

Vsi smo onemeli in čutili, kako se okrog našega doma plazi nekaj hudega, nekaj nevarnega. Nobeden ni rekel niti besedice. Vedeli smo, če je oče tako odločil, mora tako biti, ker druge rešitve ni. Samo najmlajša, Barica, je planila k njemu in se ga med jokom oklenila: „Ne smeš iti, ata, ne smeš!“ — „Ne jokaj, moja mala, saj ne pojdem še danes. Prej bo še sneg in

božič in dolga dolga zima, potem šele.“ Ona pa je kar naprej klicala: „Tudi takrat ne, ne smeš nas pustiti same!“

Zimo smo pretolkli. In niti ne tako težko. Kaj pa nam je bilo, če je na žgancih bilo nekaj manj ocvirkov in če so kosi kruha bili nekoliko tanjši? Imeli smo še krompir in zelje in fižol in toliko drugega, kar je kruhu dodala tvoja ljubezniva skrb, Gospod.

Tvoja milost je bila tudi, kar smo pretrpeli tisto pomlad. Kako bi radi raztegnili dneve do atovega odhoda, podaljšali noči do neskončnosti, samo da slišimo njegovo dihanje, toda prišel je dan, ko je mama začela zlagati v kovček očetovo perilo. Videl sem, kako je vsak kos ljubeče in nežno pogladila, vmes pa si skrivaj obrisala solzo, da je mi otroci ne bi opazili. Le kaj si mislila, mama, da bi mogla skriti pred nami, ki smo hodili takrat molče drug mimo drugega in nobeden ni upal izgovoriti glasne besede! Ko smo tisti zadnji večer jokaje izgovarjali besede molitve, nas je moral oče spodbujati in je molil na videz s svojim vsakdanjim glasom, toda na njegovem dnu smo čutili prav tako stisko in žalost, kakor je je bilo polno naše ubogo otroško srce.

Vseh pet je spremilo očeta skupaj z mamo naslednji dan na železniško postajo. Najmanjšo je ata skoraj vso pot nesel, da se ne bi utrudila. Slovo je bilo strašno. Dvanajst rok se je oklepalo očeta in ga vleklo nazaj, ko bi moral vsto-

piti v vlak, nazadnje pa so naše roke le morale popustiti, čeprav se nam je srce ob tem trgalo na dvoje. In oče se je odpeljal nekam daleč daleč.

Naš dom je bil nekaj časa mrtvašnica, brez smeha, brez kričanja, brez čebljanja. Kakor sence smo hodili drug mimo drugega in nobeden ni spregovoril glasne besede. Žalost je prva premagala Barica. Bog ve, česa se je razveselila in glasno zavriskala, da smo pritekli skupaj. Najprej smo začeli govoriti drug z drugim, kakor da se tega sramujemo, potem pa vedno bolj sproščeno.

Najbolj smo očeta pogrešali pri mizi in pri večernji molitvi. Manjkal je njegov temni glas in otroški glasovi so se zdaj ovijali samo še materinega, ki je naše podpiral, dvigal, da niso omagali.

Tako je bilo vsako spomlad. Težko slovo in jeseni veselo svidenje. Potem pa je oče, menda po štirih letih odhajanja, nekega večera rekel:

„Otroci, mislim, da bo zdaj dovolj. Kravo smo kupili, hišo smo prekrili s strešniki, ki sicer naše hiše ne pokrivajo tako dobro, kakor jo je prej slama, toda trajnejši so in predvsem veliko bolj varna je hiša pred ognjem. Tudi obleke imamo kar precej in nam je ne bo kmalu zmanjkalo, zato mislim, da bom ostal zdaj doma in ne bom več šel v Avstrijo.“

Kakšno veselje je nastalo v hiši, kakšno varno, brezskrbno veselje, to veš najbolj ti, Gospod, saj si

bil pri vsem zraven in si se z nami žalostil in z nami radoval!

Zdaj je bil svet zopet vedno ves samo v soncu brez oblakov in srečen sem bil doma, srečen v šoli, kjer sem se zlahka učil, srečen pri verouku, pri katerem me je katehet včasih dolgo držal v svojih prodirnih očeh in mi nekoč na skrivaj, ko sva bila sama, rekel:

„Zdravko, ti bi bil morda dober duhovnik. Misliš kdaj na to?“

Postal sem rdeč, kakor da me je zalotil v moji največji skrivnosti. Od kdaj smo se že doma igrali mašo in krst in pogreb in spovedovali drug drugega! Vedno je naneslo tako, ali pa sem izsilil, da sem bil duhovnik največkrat jaz. Čeprav je bila samo igra, sem vedno pristopil s svetim strahom, se križal, trkal na prsi in izgovarjal menj in vsem nerazumljive besede. Obhajali smo se z lepo izrezljanim belim papirjem, ki smo ga potem močili v ustih tako dolgo, da smo ga lahko pogoltnili, kajti izpljuniti ali prežvečiti bi ga bilo greh, čeprav smo prav dobro vedeli, da je samo nadomestek in ni niti hostija, kaj šele Kristusovo telo. Toda že znamenje nam je bilo sveto.

Rasli smo in se naenkrat potegnili kvišku kakor lučnik na trdem zemljišču. Delali smo pridno in složno in nobeden izmed nas se ne bi drznil bremena preložiti na druga ramena.

Tedaj pa nas je oče nekega dne zbral, ko je bila mama nekje zunaj in nam rekel:

„Otroci, zdaj ste že veliki. Zdaj

morate bolj pomagati svoji materi, kajti naša mama ne more več toliko, je bolna.“ Tu se mu je glas prelomil in začutili smo grobo, trgajočo bolečino v njegovem glasu. Pa nas še ni pretreslo, ni nam še prišlo v zavest, kaj je ata pravzaprav rekel. Mama da je bolna? Saj vendar ne leži. Hodi in dela kakor vedno. Nekoliko bolj trudne so njene kretnje, to je res in oči so se začuda poglabile. Toda to menda ni bolezen.

O Gospod, ti veš, kaj se je takrat ob tej očetovi besedi naselilo med nas. Koliko nemira, koliko nepremagljivega strahu, koliko bridke skrbi in žalosti. Kako smo vsi pazili, da mamj ne bi bilo treba česa težjega dvigniti. Najbolj čuječ pa je bil najstarejši, ki je izmed nas vseh menda imel mamo najbolj rad, pa je to skrival in tega ne bi pokazal za noben denar na svetu. Kako je bil stalno na preži, kakor najbolj zvest pes ne more biti bolj, in je takoj priskočil, odrinil vse druge in mami pomagal. Vsak večer smo se otroci posebej zbrali in dolgo molili za mamino zdravje, ne da bi prav vedeli, kaj ji pravzaprav je.

Mama pa je po dolgem oklevanju vendarle morala v bolnišnico. Mama je bolna na prsih, nam je rekel oče, ko se je sam vrnil iz mesta.

„Na pljučih?“ smo vprašali v en glas.

„Ne na pljučih, na levi dojki.“

Starejša dva sta razumela, kaj to pomeni, in sta planila v jok. Oče ju je skušal tolažiti:

„Naj vam povem, kaj je rekel zdravnik. Pravi, da ima še veliko upanja, ker bolezen še ni napredovala. Mamu bodo operirali, potem bo zopet vse dobro. Mi bomo pa veliko molili za mamu. Vse njeno delo, ki ga ni bilo malo, bomo mi opravili.“

Moj Bog, koliko smo zanjo premolili! Pa ne zaman, kakor noben pogovor s teboj ne more biti zaman. Kakor smo nekoč pri večerni molitvi dodajali očenaše za očeta vsak s svojim namenom, da se ne bi pri delu ponesrečil, da ga ne kaj povozilo, da se ne bi prehladil in podobno, in je Barica še dodala, ko je slišala, da je sosed padel s senenega voza in se nekaj poškodoval: da ata ne bi padel z voza senenega, — le kako nekje sredi velikega mesta, kjer pač ni senenih voz; tako smo zdaj dodajali prošnje in očenaše za mamu.

Naša mama se je vrnila in počasi ozdravela. Še in še je morala na preglede, toda vedno bolj poredkoma, kajti bolezen se po tvoji milosti, Gospod, ni več ponovila.

Še ena bridkost pa je le prišla vmes. Sosedov potegon, kdo ve, kje je to slišal, nam je nekega dne, ko nas je bilo vseh pet skupaj, nekako zviška in s pritajeno škodoželjnostjo rekel:

„Zdaj pa vaš ata vaše mame ne bodo več imeli radi.“

Namrščili smo se in takoj zrasli za dvojno višino. Zadržli smo se v en glas:

„Zakaj pa ne?“

„Zato ker vaša mama ni več cela ženska.“

V naših srcih je nastala globoka brazda, iz katere je brizgnila kri divje jeze. Planili smo na potegona, ga vrgli ob tla in ga neusmiljeno naklestili. Ko se je spravljal pokonci, nas je premeril z dolgim pogledom in rekel:

„Kaj ste znoreli! Skoraj bi me ubili. Saj si tega nisem sam izmislil, slišal sem praviti druge, odrasle.“

Proti naši volji je bilo zlo seme vsejano v dušne brazde nas petero otrok in proti svoji volji smo začeli opazovati očeta, kako ravna z mamu, kako govori z njo. Prisluškovali smo načinu, barvi njegovega glasu, da bi zasledili tudi najmanjši drobček nejevolje. Kot petero mladih risov smo viseli na njegovih kretnjah, na njegovih korakih, ko se je bližal mami, če vendarle ne bi zasledili v njem prikrite in zatajevane ravnodušnosti, zaničljivega pogleda ali skritega odpora.

Toda še tako strogo opazovanje ni moglo zaslediti najmanjše sence v očetovem vedenju in govorjenju in rana v srcu se je počasi zaprla in pozabili smo na zlobno pripombo sosedovega dečka, s katerim smo bili tudi poslej dobri prijatelji, kakor smo bili nekoč. Očeta pa smo imeli odslej še rajši in materi smo jemali iz rok vsako večje, napornejše delo, samo da bi nam ostala in je ne bi izgubili.

Potem so prišla leta doračča-

nja prek sinjih višin in temnih globlin, kamor je vabilo življenje in okolje, v katerem sem doraščal. Samo tvoja milost, Gospod, me je obdržala zgoraj, da nisem potonil v močvaro, da sem se nekako obdržal in nosil tvojo luč v sebi, kljub napadom in viharjem, ki so prihajali od zunaj, in kljub vrtincem zla, ki so grozili v meni samem.

Kako veselje je bilo pri nas, ko sem naredil maturo, in še koliko večje, ko sem se odločil, da bom sledil tistemu tihemu klicu iz otroških let, ko me je tvoja ljubezen vabila na pot duhovništva. Samo ti veš, Gospod, kako sem se te poti bal, kako sem hotel utišati ta glas v sebi, toda tvoja milost je bila močnejša. Zaman sem se izgovarjal s svojo grešnostjo, s svojimi napakami, s svojo nestanovitnostjo, s svojo trmo, ti si vse pomisleke premagal in svoj glas v meni tako okrepil, da sem mu moral slediti. Zaman sem se izgovarjal s svojo grešnostjo, s svojimi napakami, s svojo nestanovitnostjo, s svojo trmo, ti si vse pomisleke premagal in svoj glas v meni tako okrepil, da sem mu moral slediti. Zaman sem se izgovarjal, da se slepim, ko mislim, da me kličeš, nekaj je bilo v meni močnejše.

Ne, Gospod, saj še danes ne vem čisto gotovo, ali si me res klical, ali pa je bil le napuh, ki je gnezdil v meni in me končno ukanil, toda zdaj sem v tvoji službi, zdaj me drži, da v tvoji službi

tudi ostanem, pa naj si me prej poklical ali me nisi, zdaj se me drži krizma tvojega pečata, ki se ne da več izbrisati, pa naj je tekla prek mojih dlani po tvoji volji ali moji domišljavosti.

Karkoli se bo še zgodilo v mojem življenju, Gospod, je v tvojih rokah. Hvala za vse, kar se je že zgodilo. Za tisti tihi mir, ki je vladal v moji duši na dan posvečenja. Ne, saj ni bilo nobenega posebnega vzhičenja, nobene posebne radosti. Vse sem doživljal mirno, stvarno, brez zanosa, pa tudi brez neke tragičnosti. To je bil tvoj dar, tvoj mir, ki srce umiri in človeka vsega napolni s tihim zadovoljstvom. In to je bilo vse. Kaj naj bi tudi drugega pričakoval. Da sem s tem, ko sem si izbral ta poklic, osrečil očeta, mater, brate in sestri, je bilo čisto nekje ob strani in se na to menda nitj spomnil nisem. Le ko sem videl tisto majhno solzo v očetovem očesu, ko sem mu podelil tebe, Gospod, sem začutil v duši kakor sunek, kakor da se prebuja nekaj lepega. Da je bila mama vsa v solzah, sem pričakoval in me ni posebno ganilo.

Kako smo bili takrat lepa in srečna družina, oba brata in obe sestri še vsi skupaj, jaz pa prvi, ki sem zapustil to našo toplo skupnost, prvi ptiček, ki je še nebogljen zletel iz gnezda. Zdaj je Janez, naš najstarejši, že poročen na domu, mlajši je kovač, starejša sestra Ivanka se je poročila od hiše, mlajša pa čaka, da mi

bo kdaj gospodinja. Za to se je trdno odločila in če se ona za kaj odloči, to tudi doseže. Meni pa je tako zelo prav, samo ne vem, kdaj se bodo njene sanje uresničile.

Za nas je sestra Ivanka nekam prehitro skočila v zakon. Rekli smo, da ima še čas, naj dobro premisli. Ona pa mi je rekla:

„Hočem čista v zakon. Nase se pa ne zanesem, zato je bolje, da se čimprej poročiva.“ Srečna je v zakonu in ima že dva lepa otroka. Vem, da pri dveh ne bo ostala. Tudi njen mož je glede tega širokosrčen. Ti, Gospod, jima daj svoj blagoslov!

Tako sem prehodil svojo pot do sem, Gospod. Do današnjega dne. Toda pogovarjal sem se s teboj predvsem o drugih, moral bi se pogovarjat; o sebi. To je pa težko. Ti bi moral začet; ti bi bilo lažje. Toda vem, kaj boš rekel. Rekel mi boš: Zdravko, razčisti to stvar z Jasno. — Hočem jo razčistiti, Gospod, odkrito, v tvoji pričujočnosti.

Ne čutim sicer kake posebne skrivde, vem pa, da vse kljub vsemu ni bilo prav. da sem postal enostranski. Toda ugajalo je moji sebičnosti, da me ima nekdo bolj rad kot drugi, da me bolj upošteva, bolj ceni, raje vidi, kaj ti te stvari so tako tečna hrana mojemu napuhu. Namesto za vse, sem se začel vse bolj zanimati samo zanjo. To ni bilo prav, to zdaj jasno vidim, Gospod. Odpusti mi in mi pomagaj zopet najti

tisto širino, ki zna objeti vse, ne samo mlade, ne samo lepe, ampak tudi stare, zanemarjene, pohabljen; na duši in telesu, kajti prav v teh si nam najbližji.

Jasna? Jasna je manj kriva kot jaz. Skoraj še otroka jo je pograbila prva zaljubljenost. In Ti, Gospod, dobro veš, kako je človek slep, kadar je zaljubljen. Toda tako menda mora biti. Zdaj ji pomagaj, da se strezni, da pride k sebi, saj bi bilo nespametno, da bi trpela zaradi svoje neizkuš;nosti. Ti, Gospod, pa sam dobro veš, da je dobra in nepokvarjena.

Če je tebi prav, sem pripravljen oditi drugam. Imam nekaj izkuš;enj, ki sem si jih tukaj nabral in s tvojo pomočjo jih bom lahko s pridom uporabil.

Na srcu pa mi leži, dobri moj Gospod, nekaj veliko hujšega. Moj prijatelj Željko je zapustil tvojo službo. Skoraj bi se mi zareklo, da bi rekel, da je zapustil tebe, toda vem, da tega ne vem, da tega ne smem reči, ker o tem veš nekaj samo ti in samo ti moreš po pravici soditi človekovo srce. Ti veš, koliko sva o tem razpravljala in kako sem ga rotil, naj tega koraka ne naredi. Naredil ga je in tega ne razumem. Izročam ga tvoji ljubezni. Ti ga ne zapusti, še posebno zato ne, ker ga bo zdaj toliko ljudi zapustilo in ga obsojalo, saj ti nalomljenega trsa ne prelomiš in tlečega stenja ne ugasiš. Vse je tvoja milost, tudi to, da ga boš iskal in končno našel.

med nami v Argentini

Občni zbor Mutuala Sloge

Redni zbor Mutuala Sloge je bil v nedeljo 21. julija v Slovenski hiši. Predsednik Marjan Schiffrer je podal poročilo o poslovni dobi 1984-85: kljub neugodnim gospodarskim razmeram v deželi je Mutual rasel v številu članstva (sedaj 1587 članov) in napredoval gospodarsko. Blagajniško poročilo je podal Marjan Loboda, v imenu nadzornega je poročal Janez Amon.

Odbor za poslovno dobo 1985-86 je naslednji: predsednik Marjan Schiffrer, tajnik Avgust Jeločnik, blagajnik Milan Keržič, člani odbora: Božo Fink, Rudi Gričar, Stane Mehle in Ivan Teraš; člani nadzornega odbora so: Janez Amon, dr. Anton Šimenc, Franc Hrovat, Tone Kastelic, Janez Čeč in Ivan Makovec; upravnik Mutuala je Marjan Loboda.

Prireditev „Svobodne Slovenije“

V soboto 3. avgusta je konzorcij tedinika Svobodna Slovenija pripravil svojo kulturno-družabno prireditev. Uprava lista je bila ravno na

tem, da bi zaradi inflacije podvojila naročnino, pa je nepričakovano prišlo do zamrznjenja cen. Za kritje stroškov je uprava organizirala prireditev, obenem pa prosi naročnike, naj upoštevajo inflacijo (do junija več kot 100%) in odlok zamrznjenja ter pri plačevanju naročnine naklonijo razliko v tiskovni sklad lista.

Ob 19.15 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za pokojne urednike in sodelavce Svobodne Slovenije, nato pa je bila prireditev v dvorani ob pogrnenih mizah. Oder je opremil Tone Oblak.

Uvodne besede je spregovoril arh. Jure Vombergar, vodstvo večera pa je imel na skrbi Stanko Jerebič. Avdiovizualni prikaz „Kako delamo Svobodno Slovenijo“ so pripravili Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Jože Tomažević in Marjan Loboda, zgodovinski prikaz tedinika pa glavni urednik Tine Debeljak. ml.

Po večerji je bilo žrebanje barvnega televizorja. Udeležba je bila nad pričakovanja dobra in rojaki so tako moralno in gmotno podprli tedinik Svobodna Slovenija.

Romanje v Lourdes

Romanje v božjepotno svetišče lurške Matere božje v Santos Lugares sodi vsako leto med najštevilnejše verske prireditve Slovencev v Velikem Buenos Airesu. Poleg rojakov, ki smo prišli v Argentino po drugi svetovni vojni in tukaj rojenih Slovencev se tega romanja, kot romanja v Luján, udeleži veliko rojakov, ki so se naselili v Argentini med obema vojnama. Romamo vsako leto na nedeljo po prazniku Marijinega vnebovzeta.

Tudi letos je romanje zbralo zelo veliko rojakov. Sončen zimski dan je k temu pripomogel. Ob 15.30 se je romarska pobožnost začela pred lurško votlino s pozdravno pesmijo in dvema desetkama rožnega venca in petjem litanij Matere božje, nato se je razvila procesija v gornjo cerkev ob molitvi ostalih desetk rožnega venca. Ljudsko petje med mašo je vodila skupina mož in fantov, na harmoniju pa je spremljal organist Gabrijel Čamernik. Spovedovalo je 7 duhovnikov, 5 pa jih je delilo sv. obhajilo. Msgr. Anton Orehar je v pridigi govoril o evharistiji in krščanski družini, o temi 43. mednarodnega evharističnega kongresa, ki se je prav tisto nedeljo ob papeževi navzočnosti končal v Keniji.

Pevsko-glasbeni večer

Slovenska deklška organizacija in Slovenska fantovska zveza sta priredila v soboto 24. avgusta v dvorani Slovenske hiše svoj 16. pevsko-glasbeni večer. V 1. delu programa so se zvrstili: „Fantje na vasi“ iz

San Justa (vodi Andrej Selan); tet cet flavt: Anica in Kati Arnšek te Kristina Jereb; Marta Skvarča in Vinko Lazar ter Janez Kopač; dekliški zborček iz San Martina (vodi Ivanka Petkovšek); Ansambel Iv. Korošca, T. Straha in J. Beltrama; Luka Debevec in Mladinski zbor Slomškovega doma (vodi Tine Selan); v 2. delu programa pa Marta in Helena Klemenc (flavti) in Vanek Ahčin (kitara); Mladinski zbor Slovenske pristave (vodi Anka Gaser); Anica Arnšek in Milan Magister; Aleksandra in Evgen Klemenčič (duet kitar); orkester Magnum in Mladinski zbor Našega doma iz San Justa (vodi Andrej Selan). Za sklep so vsi nastopajoči zapeli Pesem zapojmo (Anica Arnšek) in mladinsko himno Slovenska smo mladina. Povezavo je napisal Marko Gaser, brala pa jo on in Alenka Magister. Sceno je pripravil Tone Oblak. Za lučne efekte sta skrbela Bogdan Magister in Janez Jereb. Predsednica zveznega odbora SDO Helena Loboda in zvezni predsednik SFZ Tone Malovrh sta pevovodjem in scenografu T. Oblaku izročila slovenske šopke. Dvorana je bila polno zasedena.

Duhovne vaje

Duhovne vaje za moške so bile od petka 23. avgusta zvečer do nedelje 25. avgusta popoldne v Domu duhovnih vaj v San Miguelu, za žene pa na istem kraju en teden kasneje. Moški se je udeležilo 38, žene pa 50. Oboje je vodil p. dr. Lojze Kukovica.

Novice iz Slovenije

Evharistično leto

Pastoralno leto 1985/86 bo v Sloveniji na poseben način posvečeno evharistiji in sicer pod geslom: Evharistija, kruh življenja in vez ednosti. Za to izbiro so se odločili, saj so vsi problemi, ki zaskrblijujejo škofo in pastoralne delavce, tako ali drugače povezani s pravim vrednotenjem evharistije in njeno vlogo v krščanskem življenju. Letos je tudi 50-letnica jugoslovanskega evharističnega kongresa, ki je bil 1935 v Ljubljani. Pri tem bodo upoštevali vse vidike evharistije: daritev, obed, česčenje. V čem bo to leto evharistično? V tem, da bo vse pastoralno delo uglašeno na evharistijo, saj je evharistija „vir in višek“ vsega pastoralnega dela: oznanjevanja, posvečevanja, vodenja, dobrotelosti. Po vsej Sloveniji so začeli evharistično leto na angelsko nedeljo, 1. septembra 1985.

Kaplan za mladinsko pastoralo

Pri nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani je bila ustanovljena služba mladinskega kaplana. Njegova naloga je, da skuša čim bolj spoznati položaj mladih in njihove verske, нравne in človeške potrebe, da študira vprašanje mladinske pastorale, da išče osebne stike z dušnimi pastirji in mladinskimi skupinami ter jim s svojimi nasveti in tudi dejansko pomaga, kjer je to potrebno in mogoče. Prav tako naj bi iskal sredstva in sodelavce za mladinsko pastoralo. Za prvega mladinskega kaplana je bil imenovan Milan Knep, stanoval bo v župnišću na Brezovici.

Umrla duhovnika

Janez Erjavec

1. julija 85 so martjanskega župnika Janeza Erjavca poklicali k bolniku. Obreda ni mogel opraviti, ker se je začel njegov smrtni boj. Rojen je bil 1912 v Satahovcih, župnija Murska Sobota, posvečen je bil v Mariboru 1939, bil je kaplan pri sv. Juriju v Prekmurju, po vojni 5 let v Turnišču, potem je bil skoraj 4 leta v zaporu. Po 10 letih kaplanske službe v Beltincih je 1963 postal župnik v Martjancih in ostal do smrti. Bil je navdušen in goreč duhovnik, veliko je spovedoval, znal je navdušiti mladega človeka za Kristusa, imel je dar, da se je znal približati vsakemu človeku in navezati stike z njim.

P. Anton Koren

14. julija je v mednarodnem kolegiju Roberta Belarmina v Rimu umrl duhovnik jezuit, profesor na Ruskem zavodu v Rimu. Imel je raka v grlu. Rojen je bil v Šoštanju l. 1910, bil posvečen v Rimu l. 1942, po posvečenju prestopil v bizantinsko slovanski obred, doktoriral na Ruskem zavodu in v njem delal do smrti. Bil je duhovni voditelj bogoslovcev, profesor liturgike, župnik ruske cerkve sv. Antona in ekonom zavoda. Takoj po vojni je rad pomagal ruskim beguncem, zato je redno obiskoval njihova taborišča. Ustanovil in vodil je ustanovo Ruska religiozna dela. Izdali so 23 knjig, ki so važne za liturgično življenje vernikov bizantinskega obreda. Redno je tudi širil tudi druge knjige vzhodnih obredov.

KJE JE RAJ

LETO 52

OKTOBER-NOVEMBER 1985

UVODNIK	„Za tisti dan in uro pa nihče ne ve“ (Alojz Šuštar, nadškof)	513
ZA OKTOBER IN NOVEMBER	Rožni venec (Emilijan Cevc)	516
	Marijini posegi v življenje Cerkve (Lojze Škerlj)	518
	Hvalnica življenju (Franc Sodja)	521
	Kako je s pogubljenjem? (Lojze Kukovica)	522
	Točka Omega, konec (Alojz Rebula)	523
NAŠA VPRAŠANJA	Cena zvestobe (Marko Kremžar)	527
	V Lesenem mestu (Franc Pernišek)	531
	Padli so za krščanske ideale in narodne vrednote (Katica Cukjati)	536
	Kočevje — Titov najbolj krvavi zločin (Karapandžić)	537
	Pogovor z dr. J. Savelijem, predsednikom Slovenske pristave (Jure Vombergar) ...	538
	Prihodnost slovenskega naroda in kulture (Naša luč)	546
V DRUŽINI	Misijsko poslanstvo družine (Alojz Šuštar, nadškof)	551
ZA MLADINO	Moja Srečanja z mladimi (Alojz Šuštar, nadškof)	557
MATI TEREZIJA	Za najbolj uboge med ubogimi (Lush Gjergerji)	562
LEPOSLOVJE	Dva svetova, France Papež	2. str. platnic
	Prepovedano sadje (Jože Krivec)	543
	Premakljivi svečnik (Lojze Kozar)	566
KRONIKA	Med nami v Argentini	573
	Iz Slovenije	575

AÑO 52

OCTUBRE-NOVIEMBRE 1985

Svobodo najlaže občutiš, če ti jo dodeljujejo po dozah.

— — —

Če je molk res zlato, naš delavski razred ne bo niko i obubožal!

— — —

Tovarne delavcem! Komu pa izgube?

— — —

Vlada nas nikoli ne razočara: vedno podraži vse pravočasno.

— — —

Nekateri preHITEVAJO naš čas v črnih mercedesih.

— — —

Poklicali so me na pogovor, da mi povedo, naj bom tiho.

— — —

Ptice letijo na jug, ljudje na zahod.

— — —

V besedah so gospodje najbolj tovariški.

— — —

Gradivo, ob katerem se učimo, se stalno izpolnjuje z novimi napakami.

— — —

Ali so nas uspavali uspehi ali le sanje o njih?

— — —

Naši delavci na začasnem delu v tujini se vračajo v začasno tujino po začasnem bivanju v domovini.

— — —

Težko je vzgajati otroke, če so nam podobni.

— — —

Včeraj je bilo bolje. Kako bo jutri?

„Draga gospodična, list, ki ste mi ga dali, ni recept, ampak pismo,“ pravi lekarnar.

„Vem, vem, toda moj zaročenec je zdravnik. Njegovega pisma nisem znala prebrati in pomislila sem, da boste vi, ki ste doktorske pisave vajeni, to pismo lahko razvozljali. Prosim, bodite tako dobri in preberite mi ga!“

— — —

Usoda žensk. „Mama, ali bom, ko bom velika, dobila takega moža kot je očka?“

„Seveda, dragi otrok?“

„In če se ne poročim, bom taka kot teta Zofia?“

„Tako je, srček“

„Uh, kako se godi nam ženskam!“

— — —

Zadnji krik. „Čudovito obleko imaš, Ema,“ reče mladi ženi prijateljica.

„To je gotovo zadnji krik“

„Ne,“ se smeje ta, „to je predzadnji krik. Zadnjega bo izpustil moj mož ko bo videl račun.“

— — —

„Zadnje čase dobivam vedno več grozilnih pisem in sem popolnoma brez moči,“ potoži trgovec svojim tovarišem pri mizi.

„Obrni se na policijo, ta ti bo gotovo pomagala,“ mu svetuje eden od njih.

„Ne verjamem,“ odkima trgovec, „da bo policija hotela kaj storiti zoper davčno upravo.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja ga konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: msgr. Anton Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. — ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treeview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1985 (do 30. novembra) ₳ 13,40; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa eslovena. Editor y director: mons. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

